

Ob 8. marcu

Boj za socialne, ekonomske in osebne pravice žene se ne pričenja šele s proslavitvijo 8. marca — za dan žena — ampak že dosti prej.

Avgust Bebel, nemški socialist je v knjigi ZENSKA IN SOCIALIZEM napisal, da je ženska postala sužnja še preden se je pojavil klasični suženj tiste dobe, kajti bila je vedno v podrejenem položaju, razen če odmislimo del dobe praskupnosti, ko je bila kot mati novih rodov mnogo bolj cenjena.

Francoske žene so že leta 1789 terjale svoje pravice in jih nekaj tudi dosegle v znani buržoazni revoluciji. Klara Zetkin pa je na kongresu druge internacionale 14. julija 1889 med drugim dejala »da bo ženska ostala pod jarmom dokler ne bo gospodarsko neodvisna« in da mora biti z moškimi v vsem enakopravna. Žensko gibanje je nastalo s kapitalizmom, vendar časovno zelo različna. Še danes so na zemeljski obliki kraji in dežele, kjer je ženska popolna sužnja družbe in moškega, brez osnovnih pravic.

Kljub težavam in zavoram, po so se tudi ženskam začele odpirati šole, dobile so, sicer omejeno, volilno pravico, zelo redko pa enako plačilo za enako ali pa celo boljše delo. Najprej so se pričele ženske organizirati v ZDA, Angliji in Franciji. Leta 1888 so se tedanje ženske organizacije združile v mednarodni ženski svet, leta 1904 pa so ustanovile mednarodno zvezo za žensko volilno pravico in žensko državljansko sodelovanje.

Na drugi mednarodni socialistični konferenci žensk v Kopenhagnu na Danskem so predstavnice socialistov sprejele predlog njihove znamenite sekretarke Klare Zetkin, naj bo osmi marec mednarodni dan žensk. To je bilo leto 1910, med tem ko je leta 1920 komiterna sprejela sklep, naj bi ženske ustanovljale posebne organizacije. Tako so slovenske komunistke leta 1920 pod vodstvom Tončke Čečeve organizirale podobno organizacijo, kar pa ni šlo naprej, ker je to preprečila zloglasna, obznana in drugi dogodki. Ženske so v določenem obdobju in ob dogodkih

predstavljale najbolj revolucionarni del delavskega gibanja. Klara Zetkin je urejala glasilo ENAKOST. Leta 1917 so ruske žene v Petrogradu prižgale prvo baklo revolucije, saj je bila tiste čase boljše partijska tista, ki je z dejanji pokazala enakopravnost žensk, zato ni naključje, da so množično sodelovale v revoluciji in pozneje v izgradnji socializma v deželi. Leta 1934 je bil v Parizu mednarodni kongres žena z osnovno temo boja proti vojni in fašizmu, ki se ga je udeležila tudi predstavnica Jugoslavije. V Sloveniji in Jugoslaviji ženske dolgo niso imele volilno pravico. Tudi v stari Jugoslaviji ne. Za ženske pravice so se pri nas borili Svetozar Markovič, Dimitrija Tuconič, pri Slovencih pa edini prvi socialist Matija Kunc, ko je že leta 1872 želel vključiti ženske v izobraževalno društvo. Leta 1871 in 1877 so ženske prvič stavkale v Ljubljani, Hrastniku in Trbovljah. Tedaj so zaprli 56 žensk. Izhajal je tudi prvi ženski list Slovenk, in sicer v Trstu. Idrijske čipkarice pa so leta 1898 ustanovile prvo slovensko socialdemokratsko društvo imenovano VEDA. Srbske žene so imele časopis Jedinost.

Decembra 1942 so bojujoče se žene v revoluciji v bosanskem mestu Bosanski Petrovac ustanovile antifašistično fronto žena Jugoslavije, ki je uspešno delovala tudi po vojni, dokler se ni preoblikovala v Zvezo ženskih društev. Letos po 33. letih svobode je tudi priložnost oceniti položaj žensk v svetovni družbi. Pomagati moramo vsem, ki se še bojujejo za svobodo.

V naših pogojih pa je potrebno vztrajno nadaljevati politiko širokega sodelovanja žensk v vsem javnem življenju. Doseči moramo, da so ženske zastopane v vseh celicah samoupravnega življenja. Imamo tudi vse pogoje za hitrejši materialni razvoj dejavnosti, ki dejansko osvobajajo žensko, ki so dodatno breme, ko mora poleg enakopravnih služb na delovnem mestu, vložiti še dosti napora doma. Ne smemo in ne moremo se torej zadovoljiti z

dosedanjimi rezultati in premiki, ampak se mora ženska še naprej osvobajati tudi »drobnih« pritiskov in social-

nih navlak, ki se kažejo vedno bolj tudi z rastečim tehnološkim napredkom in tehnokratskimi odnosi.

**Ob 8. marcu,
dnevu žena,
iskreno čestitamo
vsem ženam
in materam**

SAMOUPRAVNI ORGANI,
DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE
IN UREDNIŠTVO

Javna tribuna v Agisu

Zveza izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Slovenije je bila med pobudniki političnih in družbenih akcij za vključevanje in razvoj množične inventivne dejavnosti ter izumiteljstva.

Izpolnjevanje nalog, del in opravil ter proizvodnih planov, še ne predstavlja celovitega procesa samoupravnega združevanja dela in sredstev, če pri tem ne sledimo izboljšanju proizvodnih postopkov in iskanju novega. Tudi v Zakonu o združenem delu ima pomembno mesto obravnavanje inovacij kot rezultatov raziskovalne in inventivne dejavnosti.

Letošnja akcija komunista ni prva, je že tretja zapovrstjo in teče predvsem v smeri hitrejšega vnašanja novega znanja v proizvodnjo, hitrejši uporabi novih tehnoloških izdelkov in modernizacije tehnološkega procesa. S tem pa želimo povedati, da z akcijo človek, znanje, produktivnost želimo doseči zanimanje za znanstvene dosežke, ki so plod spoznanj domačih delavcev in konstruktorjev.

V akcijo komunista se bomo vključili tudi delovni ljudje AGIS-a. Na predlog občinskega komiteja ZKS Ptuj je pododbor za uresničevanje akcije predlagal, da se 16. 3. 1978 izvede v AGISU javna tribuna, tema katere naj bo inventivna dejavnost. Povod v to odločitev, da se je javna tribuna izvede v AGIS-u so pododboru za pripravo te akcije, dali zavidljivi rezultati zadnjih dveh let, ki smo jih dosegli v AGIS-u. Izšlo bo tudi gradivo vezano v manjšo brošuro, ki bo zbir vseh dosežkov inventivne dejavnosti na območju občine Ptuj.

S tem pa bomo resno pristopili in realizirali to družbeno akcijo, ki naj spremeni dosedanja negativna stališča in prakso v pogledu lastne ustvarjalnosti in čimprej sproži širše inovacijske procese.

Zahtevnega dela še veliko

POUDAREK AKCIJSKI USPOSOBLJENOSTI SLEHERNEGA ČLANA

Pred nedavnim smo na vollen konferenci osnovnih organizacij sindikata pregledali delo v minulem obdobju in si zadali akcijski program, s poudarjeno vsebino v smeri usposabljanja slehernega člana za sprejemanje naprednih sklepov in racionalizacijo le-teh.

Ugotovili smo, da smo storiili precej predvsem na področju samoupravne organiziranosti, delegatskega sistema, obveščanja delavcev, urejanja medsebojnih odnosov in rekreacijsko-športne dejavnosti. Vendar s tem, ko gotovimo, das mo storili precej še vedno lahko trdimo, da je premalo, in ne dovolj. Smer nadaljnje krepitve sindikata mora teči predvsem v utrjevanje pozicij delovnega človeka, kajti le tako bomo dosegli pogoje v katerih bo človek svobodnejši v osebnem izražanju in ustvarjanju. Delovnemu človeku moramo dati odločilno moč ne samo v njegovem delovnem okolju, temveč v celotni družbi na vseh področjih družbenega življenja.

Iz poročila tov. Murka, predsednika komisije za šport

in rekreacijo je bilo razbrati, da so bila organizirana številna tekmovanja in doseženi tudi dobri rezultati. Poudarjena je bila ureditev igrišča za mali nogomet in košarko, športni disciplini, ki imata največ pristašev, zato se upa na prostovoljno delo mladinske organizacije, s katerim bi hitreje uresničili pogoje za nemotena tekmovanja. V sklopu prizadevanj na področju rekreacije naših delavcev pa so bili omenjeni izleti v planine in trim akcije.

Iz nadaljnjih razprav prisotnih bi lahko kratko zapisali, da je želja ena in skupna. Nastopati moramo enotno, kajti le tako bomo lahko dosegli hitrejši porast povečanja produktivnosti dela in na osnovi tega trajnejše uspehe na področju stabilizacije.

S sprejetjem zakona o združenem delu smo sprejeli tudi obvezo, da bomo od 1. januarja 1978 pričeli deliti takšen OD delavcu, ki bo odvisen od njegovega prispevka oziroma uspešnosti dela.

Prvi korak

V ta namen smo na referendumu sprejeli samoupravni sporazum o pogojih za pridobivanje dohodka in o skupnih osnovah in merih, po katerih se razporeja čisti dohodek in delijo sredstva za OD in skupno porabo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. S tem sporazumom pričenjamo uveljavljati določilo ustave SR Slovenije, ki v 22. členu določa: vsakemu delavcu gre iz dohodka temeljne organizacije v skladu z načelom delitve po delu in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega dela, ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu, osebni dohodek za zadovoljevanje njegovih osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ustrezen rezultat njegovega dela in osebnemu prispevku, ki ga je s svojim živim in minulim delom dal za povečanje dohodka temeljne organizacije.

Izhajajoč iz ustavnih določil, določil zakona o združenem delu, smo v AGIS-u izdelali merila s katerimi želimo uresničiti dolgoletne želje, da bo pridnejši in gospodarnejši delavec višje nagrajen od delavca, ki se izogiba naporom, zamuja delovne ure, malomarno izkorišča delovna sredstva itd.

Skratka lahko rečemo, da je narejen prvi korak po dolgoletni togi delitvi osebnega dohodka, ki je slonel izključno na osnovi vrednosti ocene delovnega mesta.

Če pazljivo preberemo merila ugotovimo, da bo odslej naš osebni dohodek odvisen od: doseganja norm, kakovosti dela, izkoriščanja delovnega časa, razmerja med realiziranimi in razpoložljivim delovnim časom, doseganja plana prihodka, zmanjšanje reklamacij, količnika obračunja zalog in nedovršene proizvodnje, pravočasne likvidacije dokumentacij po rokovniku, izvršitve plana osvajanja orodij, zmanjšanje zastojev zaradi okvar na strojih, razmerja med planirano in doseženo akumulacijo.

Uspešnost navedenih slovnih elementov je odvisna izključno od nas vseh, ker pa vsi ne delamo vse in enaka opravila, smo izdelali še kri-

terije za merjenje uspešnosti po stroškovnih mestih.

Za direktno pridobitev rezultatov o naših delovnih prispekih in delovni uspešnosti smo določili merila v poglavju »vrednotenje kriterijev delovne uspešnosti in enotna načela ocene delovnih rezultatov delavcev«.

Izdelali smo kriterije in tabele, ki jih lahko uporabi in razume vsak delavec, zato, da se ocenjevanje izvede v smislu demokratičnosti. Na zbirih smo se odločili za ocenjevalne komisije iz katerih smo eliminirali vodilne delavce in poslovodne organe. Iz tega je razvidno, da je s tem dana delavcem dejanska možnost, da se medsebojno ocenjujejo in s tem odločajo o delitvi osebnega dohodka.

Prvi rezultati so pokazali, da smo na pravi poti, ob tem pa smo ugotavljali nekatere objektivne težave pri uporabi kriterijev zlasti za kvalitativno merjenje delovnih rezultatov posameznika, ker imamo le tristopnje. V temeljnih organizacijah imajo še druge predloge za dopolnitev kriterijev. To dokazuje, da delavci neodklanjajo meritve uspešnosti temveč želijo še boljše in natančnejša merila.

Ob zaključku lahko rečemo, da je storjen prvi korak ki pogojuje drugi vse dotlej, dokler ne bomo shodili.

V sedanjem sistemu delitve osebnega dohodka se zahtevnost dela vrednoti z analitično metodo. V praksi smo ugotovili, da obstoječa analitična metoda ni zadovoljiva in zato smo zadalžili posebno komisijo, da izdelata novi osnutek, ki bo izhajal iz novih zakonskih določil, glede odprave pojma »delovno mesto«. Pričakujemo velike spremembe v opisovanju del in vrednotenja del. Naša želja je da se z novo metodo čim realneje ovrednotijo dela in ne »delovna mesta«.

Analiza izplačila osebnih dohodkov za januar, je kot informacija bila dana vsem delavcem v DO, kjer je natančno po stroškovnih mestih razvidna dosežena stimulacija uspešnosti po kriterijih, ki jih določa samoupravni sporazum.

Nesreče pri stiskalnicah

Nekatere nesreče pri stiskalnicah so na prvi pogled neverjetne in nerazumljive. Utrujenost, ki je bolj posledica enoličnega, kot pa težkega fizičnega dela, privede delavca do iskanja ugodnejših rešitev za delo. Na primer prijemanje obdelovanca, še posebno neprikladno oblikovanje, povzroča bolečine v prstu, roki ali delu telesa zaradi konstantne prisiljene drže ali vedno enakih ritmičnih gibov udov ali delov telesa. Konstantni prijemi in napetost mišic zahtevajo sprostitve, posledice pa so navidez nelogični ukrepi delavca, ki vodijo v nesrečo.

Na sliki A vidimo primer, ko je delavka vlagala ohišje z jekleno vrvjo v orodje z namenom, da zakoviči jekleno vrv na ohišje. V nekem trenutku ji je jeklena vrv izskočila iz predvidenega položaja. Delavka je s kazalcem popravila jekleno vrv, v tem trenutku pa je stiskalnico sprožila. Pri tem ji je orodje stisnilo kazalec in posledica je, izguba kazalca v prvem členku. Nepravilno ravnanje delavke je bilo v tem, da je

z golo roko segala v odprto orodje, kajti za delo na odprtih orodjih je potrebno uporabljati za to prirejene pincete.

Rekonstrukcija nesreče na sliki B kaže nespreten poseg delavca v nevarno območje odprtega orodja. Primer kaže, da morajo takšna orodja biti zaščitena z varnostno mrežo, tako, da delavec ne more s prsti, ko tišči trak pod orodje, priti v nevarno cono rezilnega orodja. Posle-

dica nesreče je poškodba palca pred prvim členkom.

Na sliki C vidimo tipično neurejeno delovno mesto stiskalničarja. Če ga analiziramo lahko ugotovimo naslednje: v točki 1 vidimo, da je »stol« neprimerno nameščen, kar lahko pride do padca »stola« iz neprimernega podesta; nožno stikalo za vklop stiskalnice je neprimerno postavljeno (točka 2); orodje (točka 3) je nezaščiteno; oblika sedeža (točka 4) je neprimerna. Torej, to so vsi elementi, ki so eden z drugim vezani, da lahko povzročijo poškodbo delavca. Na tako »urejeni« stiskalnici ima delavec po predpisih iz varstva pri delu pravico odkloniti delo.

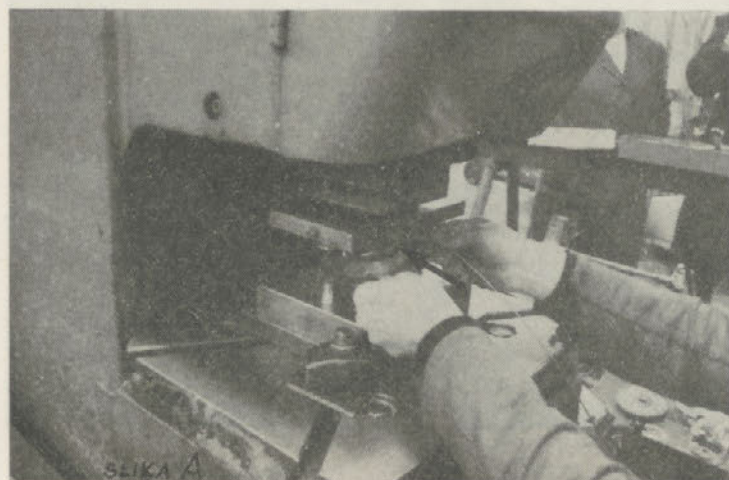
Slika D nam kaže, kako se maščuje nestrokovnost pri

projektiranju naprave za kovičenje. Pri rekonstrukciji je bilo ugotovljeno, da je delavec z levo roko vlagal varnostni pas v pripravo za kovičenje, z desno roko pa izvršil vklop. Ker se v danem trenutku sinhronizacija rok ni uje-la je prišlo do nesreče. Delavec si je poškodoval kazalec leve roke v prvem členku.

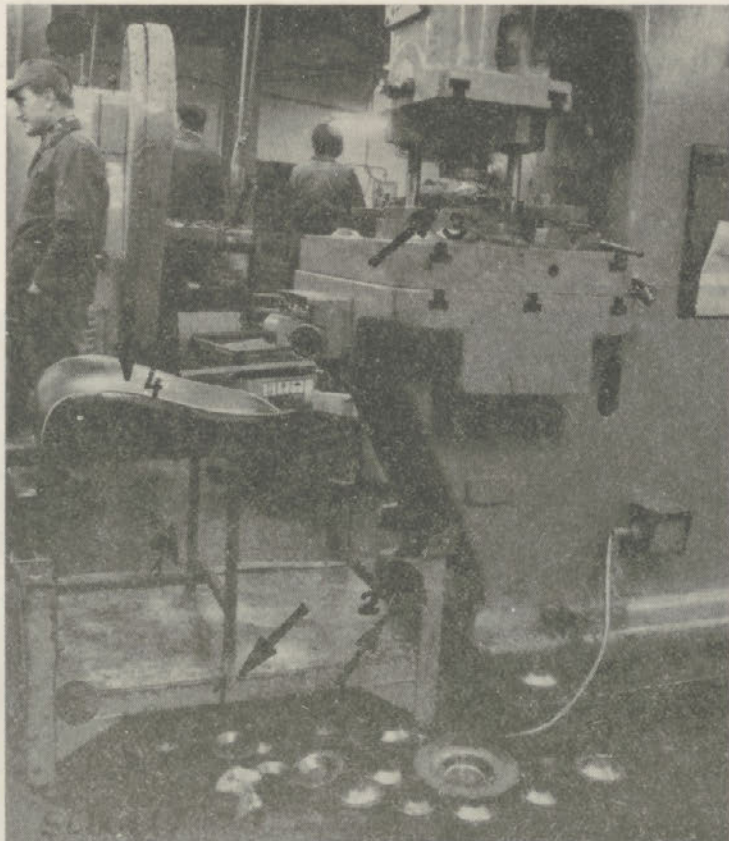
V zaključku lahko rečemo, da število posledičnih poškodb raste. S tem zmanjšujemo proizvodnjo, delavec pa ne bo mogel delati več normalno, kot je do sedaj. Ob vsem tem pa se ponašamo nezainteresirano za izboljšanje delovnih pogojev, kar pa je lahko posledica, da imamo že jutri več invalidov.

Služba za varstvo pri delu

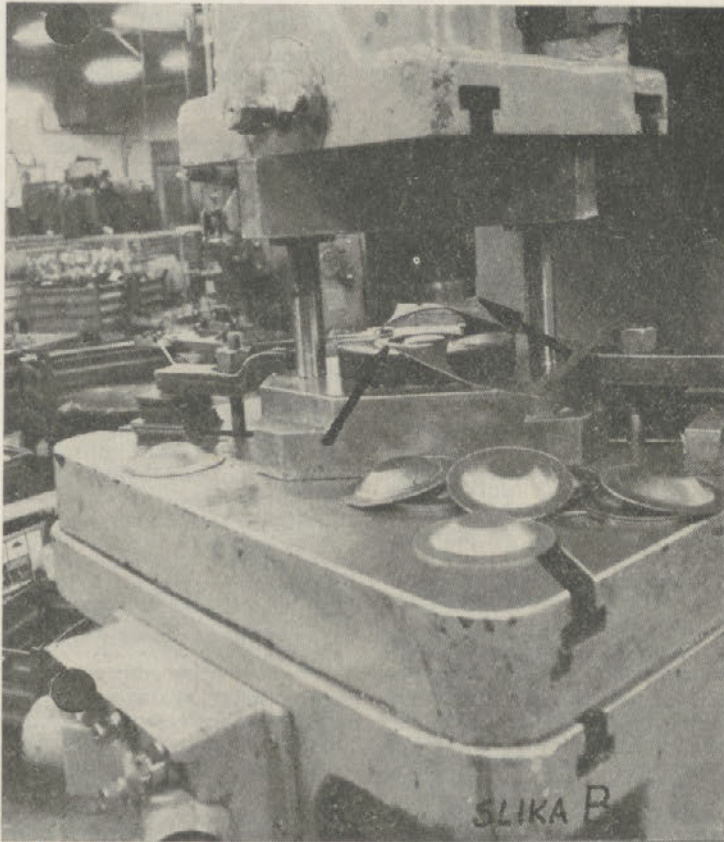
Primer odprtega orodja

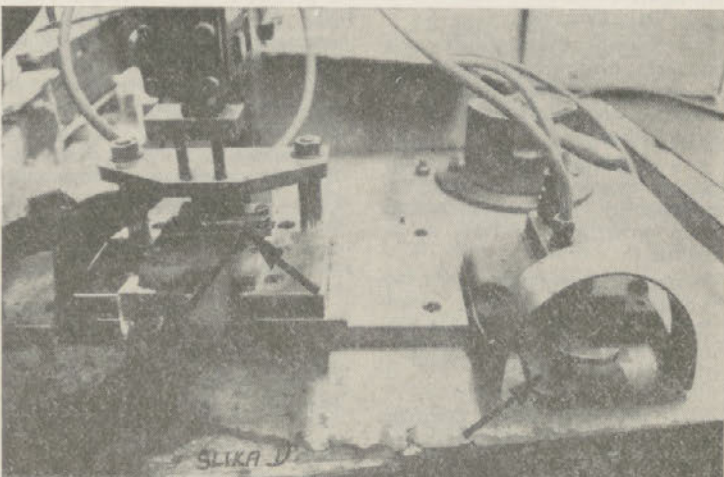
Neprimerni podesti na tako zahtevnem delovnem mestu

Neprimerno konstruirana naprava za kovičenje

Odprto orodje pri katerem se je zgodila delovna nezgoda

Družbena samozaščita

Vsi vemo, da se pri nas zelo hitro spreminja tehnologija dela, menjajo se ali spreminjajo artikli, ki jih proizvajamo, način pakiranja in skladiščenja. Spreminja se tudi namembnost posameznih prostorov, oddelkov itd. S tem menjanjem se tudi spreminjajo požarnovarnostni pogoji prostorov in objektov. Takšno in tako hitro spreminjanje, posebej ko gre za poslabšanje požarne varnosti oz. boljše rečeno prostor in objekt postane požarno nevarnejši ali zelo nevaren, najprej opazijo delavci, ki v tem objektu ali prostoru opravljajo svoje delo. Oni morajo biti tudi iniciatorji, ki bodo zahtevali boljše požarno zavarovanje takega prostora ali objekta. Tako bodo naprimer v prostoru kjer se v tehnološkem procesu pojavljajo v delu artikli, embalaža, olja in čistilna sredstva, ki so lahko vnetljiva, skupaj s požarno službo zahtevali:

— prepoved kajenja in vnašanja odprtega ognja,

— prepoved prekomernega in nepotrebnega kopičenja vnetljivih materialov v proizvodni prostor,

— uredno, funkcionalno in dostopno odlaganje polizdelkov in gotovih izdelkov,

— sprotno odstranjevanje nepotrebne in poškodovane embalaže, odpadkov in odpadnega papirja in plastike,

— redno čiščenje poda, odstranjevanje olj in drugih tekočin posebno gorljivih,

— če se posamezni artikli čistijo z gorljivimi tekočinami se morajo po končanem delu na čiščenju, kakor tudi po končani spremeni, odstraniti iz prostora in objekta, ter jih vzladiščiti v odgovarjajoče skladišče ali skladišni prostor. Tudi z že izsušenimi gorljivimi tekočinami se postopa enako in jih je zabranjeno odlagati (odlivati) v kanalizacijo, dvorišče itd.

— dopolnitev gasilnih sredstev do količine, ki bo zadojevala požarno varnost in gašenje ali lokalizacijo začetnega požara,

— utrjevanje znanja v požarni preventivi, požarnem ponašanju, rokovanju z ročnimi gasilnimi sredstvi in hidranti.

Posebno pozornost mora posvetiti predpostavljeni predelavec in oddelkovodja delavcu, ki se na novo zaposli v njegovem oddelku.

Spoznati ga mora z:

— preventivnimi požarno varnostnimi ukrepi na delovnem mestu in oddelku,

— požarno nevarnimi last-

nostmi materialov, katere bo uporabljal v rednem tehnološkem procesu, predvsem pa njihovo nevarnost gorljivosti, eksplozivnosti ali strupenosti in način skladiščenja,

— način gašenja raznih požarov in reševanjem imetja,

— rokovanjem z ročnimi gasilnimi sredstvi (ročni gasilni aparati S in CO₂, hidranti, pesek) in priročnimi sredstvi,

— postopkom po končanem delu, ki bo onemogočil izbruh požara (izklopi stroj in električne naprave, pogasi ogenj, zavaruje vroče predmete, pregleda vsa mesta, kjer bi lahko prišlo do samovžiga itd). Ves ta postopek oprav tudi ob začasnih odsotnosti z delovnega mesta (malica, izhod ipd)

Zelo odgovorno nalogo v požarni preventivi in varnosti delov neorganizacije pred požarom imajo vratarji — nočni čuvaji. Posebno odgovorna je njihova naloga v nočnem času in na dela proste dneve. Takrat se v prostori delovne organizacije ne nahaja nihče ali zelo malo število ljudi.

Vratarji — nočni čuvaji (varnostniki) so dolžni na svojih obhodih stalno kontrolirati požarno varnostno stanje (če so pogašeni vsi ognji, izklopljene električne instalacije, ki bi lahko povzročile požar, kakor tudi druge vire energije, ki so požarno nevarni) objektov in naprav in, če so podani vsi drugi pogoji za varstvo pred požarom.

Če opazi vratar — čuvaj kakršnkoli spremembo na objektih ali napravah, ki bi lahko povzročila požar mora takoj, vsekakor pa po najkrajši poti javiti nadrejenim osebam, da se pomanjkljivost čimprej odstrani. Če opazi ogenj, ki bi se lahko razširil v požar, ga mora takoj pogasiti. Če to ni mogoče ali v tem ne uspe mora požar takoj javiti gasilskemu društvu Ptuj, postaji milice in če je mogoče našemu gasilskemu društvu. Med tem sam ali, če je možno, z drugimi člani kolektiva zadržuje širjenje požara. Pri tem pazi, da on ali drugi ne ogrožajo svojega življenja ali zadobijo težke poškodbe.

Širjenje požara zadržuje tudi z odstranjevanjem gorljivih ali eksplozivnih predmetov z območja požara. Po pravilu bi tudi vsak vratar — čuvaj moral imeti opravljen izpit za izprašanega gasilca.

Se nadaljuje

Nekatera področja in naloge vzdrževanja

Organizacija vzdrževalne službe je sestavljena iz naslednjih služb oziroma oddelkov:

- priprava dela,
- preventivno plansko vzdrževanje in generalna popravila,
- intervencijsko vzdrževanje,
- energetika,
- mala avtomatizacija.

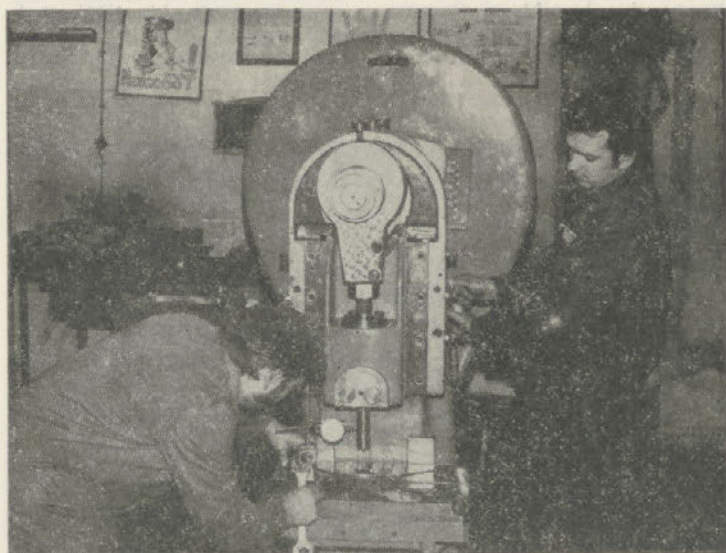
Oddelek preventivno planskega vzdrževanja ima naslednje skupine in to:

procesu odnosno zahtevam strojnega parka vključenega v ta proces.

— vključitev preventivnega vzdrževanja v organizacijo DO,

— zavedanje vsakega posameznika, ki je vključen v proizvodni proces, o nujnosti preventivnega vzdrževanja. PREVENTIVNO VZDRŽEVANJE

Če bi vprašali ljudi, ki se ukvarjajo z vzdrževanjem, kaj je preventivno vzdrževanje, bi dobili tudi različne od-

Preventivno vzdrževanje delovnih sredstev

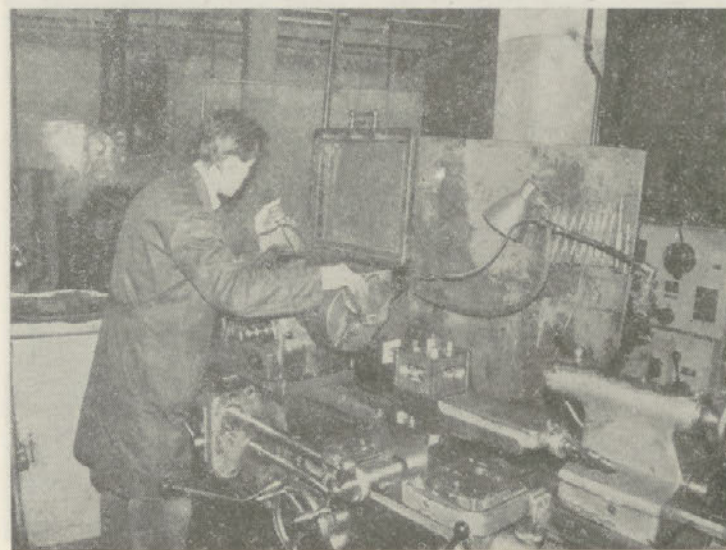
- elektro vzdrževanje,
- generalna popravila proizvodnih sredstev,
- preventivne preglede
- splošno ključavničarstvo,
- gradbena ekipa,
- mizarstvo,
- mazalna služba,
- strojne usluge,

Uspešnost službe preventivnega vzdrževanja zavisi od:

- prilagoditev preventivnega vzdrževanja proizvodnemu

govore. Razlog za to je, da se preventivno vzdrževanje razlikuje po namenu in intenzivnosti uporabe. Mnogi smatrajo preventivno vzdrževanje, kot periodične preglede strojev in naprav z namenom, da se preprečijo večje okvare, da ne izpade proizvodnja za daljši ali krajši čas. Nekateri še dodajo vzdrževanje in popravila, mazanje, čiščenje in pleskanje. Dobra služ-

Pregled in kontrola stroja

Kadrovska služba

Republiški zakon o delovnih razmerjih

Na pobudo osnovne organizacije ZK in na osnovi dogovora vodij sektorjev v DSSS bomo v prilogi glasila »V AGISU« podali prerez in bistvene novosti veljavnega zakona o delovnih razmerjih SR Slovenije. Namen objavljene priloge je, da se omogoči vsakemu delavcu spoznati določila tega zakona, ki ureja pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev v medsebojnih delovnih razmerjih.

Republiški zakon o delovnih razmerjih je objavljen v uradnem listu SRS, št. 24, dne 30. 12. 1977. Z uveljavitvijo zakona o delovnih razmerjih se v SR Sloveniji preneha uporabljati zakon o medsebojnih razmerjih.

Delavci v temeljni organizaciji (tudi v delovnih skupnostih) morajo svoja delovna razmerja in samoupravne splošne akte o delovnih razmerjih uskladiti z določbami tega zakona najpozneje do 11. decembra 1978.

Ne glede na naveden rok za usklajevanje se ne morejo uporabljati tista določila v samoupravnih aktih temeljnih organizacij združenega dela, ki so v nasprotju z določili sedaj veljavnega zakona o delovnih razmerjih.

Neizvajanje določil zakona zaradi nepoznavanja določil nas ne opravičuje pred izvajanjem sankcij. Določene so dokaj visoke denarne kazni za temeljne organizacije združenega dela, ter odgovornega posameznika. Zagrožene kazni za temeljne organizacije so od 5.000 do 50.000 din, za posameznika — odgovorno osebo pa 500 do 5.000 din. Vsem odgovornim osebam, zlasti poslovnim organom, predsednikom komisij za delovna razmerja in OD, samoupravne del, kontrole in strokovnim službam na področju delovnega razmerja, smo dali v uporabo zakon o delovnih razmerjih, ki je tiskan v posebni brošuri. S tem smo omogočili vsem priza-

detim, da se seznanijo z vsebino zakona in izvajanjem njegovih določil v poslovnem procesu.

Posebej bi v nadaljevanju opozorili na nekatere novosti zakona o delovnih razmerjih, ki neposredno in takoj vplivajo na pravice in dolžnosti temeljnih organizacij. Opozarjam, da se pod pojmom temeljna organizacija smatrajo vse temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti.

Zakon vsebuje v 225. členih predvsem okvirna določila, podrobna določila pa prepušča samoupravni regulativi (določiti je treba v samoupravnih aktih TOZD).

Nadalje zakon navaja nekatere določbe iz ZZZ, ki so nujno potrebne zaradi medsebojne povezanosti in jasnosti. Dokler ne bomo sprejeli novih splošnih aktov s področja delovnih razmerij o medsebojnih pravicah, bomo lahko uporabili le tista določila v obstoječih sporazumih o medsebojnih razmerjih, ki niso v nasprotju z zakonom o delovnih razmerjih. Enako velja za nekatere pravice, ki dopuščajo večjo toleranco (primer: povečan letni dopust do 5 dni v smislu 91. člena), bomo lahko uveljavljali šele s sprejetjem internih splošnih aktov. Obvezno moramo spoštovati in izvajati vsa določila, ki so že točno odredena in izhajajo iz določil ustave ter ZZZ.

Med novosti opozorimo na določila iz področja sklepanja delovnih razmerij: 18. člen navaja pogoje za sklenitev delovnega razmerja in sicer **posebne in splošne**. Zakon ne pojasnjuje niti ne omenja moralno političnih kvalitet delavca in celotne problematike v zvezi s tem pogojem, čeprav je ta v praksi zelo sporna kategorija tudi v javni razpravi bila deležna velike pozornosti.

19. člen zakona o delovnih razmerjih uvaja nov pojem »razvida

del oziroma nalog«. Ta pojem, ki nadomešča iz znanih razlogov pojem »delovno mesto« zaradi kategorije je prišlo do raznih anomalij ter so bile praktično čestokrat onemogočene premestitve delavcev iz enega delovnega mesta na drugo brez soglasja, četudi je spremenjen proces dela to terjal. Prišlo je tudi do absurda, da so delavci v takih primerih premeščanj pričeli delovni spor, ki je bil za nasprotno stranko že avtomatično obsojen na neuspeh, ker je bila zakonodaja formalno na strani delavca, ki se je »oklepala« svojega delovnega mesta, ter je bil rezultat negativen tudi zaradi splošnega prepričanja, da v primeru spora pred sodiščem združenega dela pravzaprav uspe le delavec. Opis delovnega mesta je bil torej nujno potreben, čeprav se je v sodni praksi to dejstvo uporabljalo pogosto v škodo poslovnega procesa temeljne organizacije.

Delavec, ki ima pravico in dolžnost opravljati dela oziroma naloge, za katere je sklenil delovno razmerje, mora vnaprej vedeti dela oziroma naloge, za katere sklepa delovno razmerje. Dela, ki jih mora delavec izvrševati lahko opredelimo kot celokupnost delovnih opravil, ki zahtevajo istovetnost ali sorodno strokovno izobrazbo ter z delom pridobljeno delovno zmožnost in ki s tega vidika predstavlja primerno zaokroženo in zaključeno celoto (ekonomist bo sklenil delovno razmerje za vsa opravila, ki jih pogojuje strokovna izobrazba ekonomista in ne izključno samo za eno opravilo — doslej smo strogo in togo sklepali delovno razmerje za določeno »delovno mesto«, enako velja za delavce ostalih smeri in strok izobraževanja ter delovnih usposobljenosti).

19. člen določa tudi vsebino razvida del oziroma nalog, ki je

podlaga za objavljanje del in nalog z oglasom oziroma razpisom. Omenjeni razvid del (pri nas že znan pojem katalog del) bodo delavci temeljnih organizacij sprejeli v obliki samoupravnega akta. Termin »razvid del« ni najbolj ustrezen, bolj opredeljen je pojem delo, ki je v sestavi kataloga del.

V praksi doslej je bilo dosti spornih stališč glede sprejema delavca brez oglasa oziroma javnega razpisa.

Sedanji 24. člen te izjemne primere taksativno našteva ter poleg pripravnikov, začasnega nadomeščanja, učencev na praktičnem izobraževanju, predvideva še dva nova primera. Prvi je, če gre za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje del oz. nalog, ki po svoji naravi trajajo največ 60 dni, drugi pa je v tem, da mora občan, ki v temeljni organizaciji združenega dela v skladu z družbenim dogovorom združuje svoja denarna sredstva, prav tako izpolnjevati za delo za katero sklene delovno razmerje vse zahtevne splošne in posebne pogoje.

26. člen določa jasnost glede izbire kandidatov na razpis in sicer določa: Če se ne prijavi nihče ali če nihče izmed prijavljenih kandidatov ni izbran, se oglas oz. javni razpis ponovi. Postopek za izbiro kandidata se izvede tudi v primeru, če se prijavi na oglas oz. javni razpis samo en kandidat.

37. člen odreja kdo je pripravnik in sklepa delovno razmerje kot pripravnik in sicer: kdo prvič prične opravljati dela oz. naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega pouka v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki, sklepa delovno razmerje za dela svoje stroke kot pripravnik.

38. člen dopušča sklenitev delovnega razmerja pripravnika za nedoločen in za določen čas.

43. člen vsebuje novost, ki izhaja iz določil o obveznosti razvida del oz. delovnih nalog.

Vsak delavec je med trajanjem delovnega razmerja lahko razporejen na vsako delo oz. k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmognosti. Razporejanje se izvaja na podlagi ugotovljenih delovnih potreb v skladu z merili, ki jih določa samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih in v skladu z ukrepi za čim uspešnejše uresničevanje dejavnosti in nalog in samoupravnega sporazuma o temeljnih plana. Kot izjemo je možno razporediti tudi neuspešnega delavca na dela za katera se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove, če se ugotovi, da ni zmožen uspešno opravljati del oz. nalog, ki jih opravlja, oz. če se ugotovi, da trajneje ne dosega običajnih delovnih rezultatov.

Novosti po 55. členu so v zavedi disciplinske komisije terminološkega značaja, vsebina dela in postopek ugotavljanja kršitev se ne spreminja.

Člen 57/1 navaja statusna določila, da je za doseganje boljših oz. ugodnejših rezultatov v TOZD lahko organizirana »delovna enota«. Delavci v teh enotah imajo pravico odločati o delitvi sredstev OD, porabi sredstev skupne porabe, razporejati delovni čas, plan dopustov, varstvene ukrepe, ne morajo pa odločati o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja in drugo. Delavci, ki iz določenih razlogov ne delajo določen čas v temeljni organizaciji (začasna odsotnost z dela v primeru imenovanja ali izvolitve v samoupravno, javno ali drugo družbeno funkcijo, odslužitve oz. doslužitve vojaškega roka, izobraževanje oz. izpopolnjevanje s soglasjem temeljne organizacije), ohranjajo položaj delavca v delovnem razmerju, vendar jim pravice med tako odsotnostjo z dela mirujejo, ne glede na mirovanje pravilic iz obveznosti pa se nadaljuje postopek pred disciplinsko komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in drugih kršitev delovne discipline zoper delavca, ki je bil zaslisan pred disciplinsko komisijo, in mu je bila omogočena obramba (62. člen zakona).

64. člen govori o dolžini delovnega tedna, o obvezi TOZD o smotni organizaciji delovnega časa in obvezi pošiljanja plana izkoriščanja sklada letnega delovnega časa pristojnemu občinskemu organu. Sindikat lahko da pobudo za spremembo plana izrabe sklada letnega časa, če med letom pride do izjemnih razmer iz objektivnih razlogov.

Delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo) je izjemoma predvideno v primerih višje sile in v primerih, ko je nujno, da se končajo določena nujna dela zaradi preprečitve kvarjenja surovin in materiala, nujna medicinske, intervencije, ogrožanje varnosti urejenosti prometa, nepredvidenega izostanka delavca in drugo. Nadurno delo sme trajati

toliko časa, kolikor trajajo izjemne okoliščine, največ pa 12 ur na teden (79. in 81. člen zakona) »Nadurno delo« se ne šteje vedno kot delo za posebni delovni pogoji. Kadar je nujno delo preko polnega delovnega časa zaradi potresa, požara, poplave oz. druge elementarne nesreče ali pa se ta pričakuje, ali za odpravo posledic, takšno delo se ne šteje za poseben delovni pogoji (čl. 78). Za izjemno delo preko rednega delovnega časa, ki je navedeno v samoupravnem aktu temeljne organizacije — kot je, da se začeto delo nadaljuje v izogib večje materialne škode ali nevarnosti življenja in zdravja;

— preprečitev kvarjenja surovin, da se odvrne okvaram na delovnih sredstvih,

— da se prepreči prekinitve dela v drugih temeljnih organizacijah združenega dela.

— da se nadomesti nenadoma odsotnega delavca, da opravi nujno delo... navedeno v 79. členu, se šteje delo kot poseben delovni pogoji.

80. člen določa še primere, ko se mora delati preko rednega časa zaradi pomanjkanja energije ali da se opravi delo za vjaške potrebe. Delo v tem primeru se šteje za delo s posebnim delovnim pogojem. Tudi v teh primerih je dopustno delati preko rednega delovnega časa pod pogojem, da to vsebuje samoupravni akt temeljne organizacije.

82. člen navaja še, da se dela v primerih splošnega družbenega interesa opravijo brez prekinitve ker to sicer ni možno tehnološko ali organizirano opraviti v rednem delovnem času. To so dela s posebnim delovnim pogojem.

84. člen zavezuje vodenje mesečno izrabo delovnega časa, število delavcev in število opravljenih ur preko rednega (polnega) delovnega časa.

DS ali drugi ustrezní organ upravljanja ocenjuje podatke in zagotavlja, da so delavci najmanj vsakih šest mesecev seznanjeni s temi podatki in ocenami.

Praktično nespoštovanje dode-danjih togih določil o dopustih oz. o izbiri rednih letnih dopustov v dveh delih, je upoštevano v novih normah zakona, ki določa, da delavec praviloma izrabi letni dopust v nepretrganem trajanju, delavci pa lahko sami v samoupravnem aktu o delovnih razmerjih določijo primere, ko je možna izraba letnega dopusta v dveh ali več delih, pri čemer mora en del dopusta trajati nepretrgoma najmanj 12 delovnih dni. (Namen je, da se zadosti smislu rednega letnega dopusta, kot razdobje v katerem delavec rekreira svoje delovne sposobnosti za delo v naslednjem obdobju.)

Posebnost republiškega zakona je tudi določba petega odstavka 91. člena, po katerem delavci določijo v samoupravnem splošnem aktu povečan redni letni dopust še do pet delovnih dni delavcem, ki imajo najmanj 50 let starosti, ne glede na doseženo starost za delavcem, ki imajo

priznan status invalidne osebe po posebnih predpisih in delavcem s telesnimi akvarami, če je le-tim priznana najmanj 60 % telesna akvara. V praksi se bo pojavljalo vprašanje, kako pri invalidih II. in III. kategorije ugotavljati odstotek telesne okvare, tu bo potrebno sodelovanje in koordinacija s skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zlasti glede uvrstitve v posameznih spornih primerih.

100. člen opredeljuje možnost »izrednega dopusta« oz. odsotnost z dela do 7 in nad 7 dni.

101. člen določa možnosti, ko je delavec lahko odsoten z dela brez nadomestila osebnega dohodka oz. ko mu mirujejo pravice iz dela.

Novost zakona predstavljata člena 113. in 114., ki podajata osnovna izhodišča o izobraževanju delavcev, kot načelna izhodišča o izobraževanju delavcev, o pravicah in obveznostih izobraževanja ob delu in izpolnjevanje svojega znanja (V skladu z delovnimi potrebami in potrebami razvoja temeljne organizacije ter v skladu s predpisi o usmerjenem izobraževanju.)

Novost je 131. člen, ki dopušča uvedbo daljšega porodniškega dopusta delavki, ki rodi dvojčka ali več živorojenih otrok, oz. težje telesno ali duševno prizadetega otroka. V tem primeru bo potrebno določiti v splošnem samoupravnem aktu in sklenitvi sporazuma s skupnostjo otroškega varstva. V takem primeru rojstvo več otrok in podaljšanega dopusta zakon ne predvideva, da ga lahko koristi oče, ostaja le možen dogovor v rednem 105-dnevnem dopustu, da lahko namesto matere koristi dopust oče (70., 126., 130., 131., 133. in 134. člen).

V 135. členu zasledimo pomanjkljivo določbo, saj določa, da ima delavka pravico ostati na porodniškem dopustu v primeru rojenega mrtvega otroka oz. če otrok umre po rojstvu, 42 dni od dneva poroda. Člen bi se nedvomno moral nadaljevati z določbo »oziroma od smrti otroka«. Pričakovati je torej korekturo tega člena ali pa uradno tolmačenje zakonodajalca.

Po določbah člena 144. se pojavlja vprašanje enakega obravnavanja zdravih delavcev in invalidov, ki so sposobni za zaposlitev; organizacije morajo namreč po diktiji zakona (varstvo invalidnih oseb) v primeru, ko imajo na razpolago ustrezno delo, na katero se je prijavilo več oseb, ki iščejo delo, dati pri izbiri prednost nezaposlenim invalidnim osebam, če ustrezajo njihove strokovne in druge zmognosti zahtevam tega dela. Varstvo svoje prednostne pravice invalidna oseba zahteva tudi pred pristojnim sodiščem združenega dela.

V 151. členu je natančneje opredeljen disciplinski ukrep razporeditve na druga dela oz. naloge. Tak ukrep se lahko izreče, da bi kršitelju preprečilo opravljanje tistih del, pri katerih je disciplinsko kršitev zagrešil. Tudi denarna kazen kot disciplinski ukrep, je v zakonu podrobne-

je opredeljen: izreči se smejo največ 10 % mesečne akontacije OD in to za taksativno naštetih hujše kršitve delovnih obveznosti. Tako zbrana sredstva na račun denarnih kazni, ne smejo temeljne organizacije uporabiti za povečanje osebnih dohodkov delavcev.

Določba 153. člena zavzema bolj ostro stališče do delavca. ZZZD okarakterizira kot hujšo kršitev delovne obveznosti neopravičeno izostajanje z dela najmanj pet dni, republiški zakon o delovnih razmerjih pa določa, da je taka kršitev že podana v primeru izostajanja z dela najmanj pet delovnih dni v obdobju treh mesecev.

158. člen dopušča, da delavec lahko proti delavcem v temeljni organizaciji oziroma delavci v temeljni organizaciji zoper delavca uveljavljajo odškodninsko odgovornost neposredno pred sodiščem združenega dela brez prejšnjega postopka v temeljni organizaciji.

V poglavju o prenehanju delovnega razmerja navaja zakon v členih 167. in 168. vzrok in osnove za prenehanje dela — razmerja, zlasti bi opozorili na:

— če pisмено izjavi, da ne želi delati v TOZD in »prekinja« delovno razmerje,

— če noče opravljati del, ki so mu ponujena in ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in drugim z delom pridobljenimi zmognostmi,

— če se ugotovi, da ni zmožen opravljati del,

— če odkloni dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo (ko zaradi modernizacije) ali drugih ukrepov razvoja del njegova usposobljenost ne odgovarja oz. ne zadošča za nova dela (175. člen). 170. člen navaja določilo kdaj delavcu preneha delovno razmerje po samem zakonu.

Problematika prenehanja delovnega razmerja zaradi upokojitve in zaposlitve upokojenih delavcev določa republiški zakon SR Slovenije drugače kot ostale republike. SR Slovenija je glede na specifičnosti svojih razmer določila, da ni nujno, da bi delavec, ki je izpolnil pogoje za polno osebno pokojnino avtomatično prenehal z delovnim razmerjem. Prenehanje je odvisno od dogovora med OZD in prizadetim delavcem. Delavcu članu NOV pa, da mu ne bi priznane bonitete v končni fazi škodovala, se lahko na njegovo željo enojno štejejo obdobja posebne dobe, ki se dvojno štejejo v pokojninsko dobo po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. (čl. 171.)

Pomembnost določb o nalogah sindikata se posebej odraža v 183. členu tretjega odstavka, kjer je določeno, da v primeru, če delavec ne začne postopka za varstvo svoje pravice ali če odkloni, da bi ga zastopal sindikat, gre pa za kršitev samoupravnih pravic nasploh, lahko začne postopek za njeno varstvo sindikat sam.

Opozoriti pa je na celotno določilo 183. člena, kjer je določeno: preden odloči o delavčevi zahtevi, je pristojni organ v temeljni organizaciji dolžan zahtevati mnenje sindikata.

Zakon o združenem delu do sledno uveljavlja sindikalno varstvo v postopku, kar pomeni kršitev postopka, če se ne izvrši določilo 183. čl. zakona o delovnih razmerjih (identičen je 223.

člen ZZD, v primeru kolektivnega spora pa v členih 636. — 640. ZZD).

V praksi se pogosto sprašujemo kdaj in kako je možno sklopiti pogodbo o delu. O tem določajo 214., 215., 216. in 217. člen zakona o delovnih razmerjih. Osnovno stališče je, da je mogoče pogodbo o delu skleniti za razdobje do 60 dni v posameznem koledarskem letu, izjemoma celo

do 90 dni (214. člen) Pogodbo o prodaji posameznih proizvodov, delo v sezoni — največ do 90 dni (člen 215.).

Pogodba se lahko sklepa z nezaposlenim ali delno zaposlenim delavcem, z drugimi pa le, če skupnost za zaposlovanje ugotovi, da ni nezaposlenih ali delno zaposlenih oseb, ki izpolnjujejo pogoje glede strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene de-

lovne zmoglosti (217. člen).

Vse navedene novice zakona o delovnih razmerjih bo potrebno v samoupravnih aktih o delovnih razmerjih v temeljnih organizacijah uskladiti do roka, ki ga določa 222. člen zakona, to je do 11. decembra 1978.

Ta določba zakona je tudi v skladu z določbami 1. odstavka 660. člena zakona o združenem delu.

VOLITVE 1978

Družbena ureditev Socialistične republike Slovenije temelji na oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter družbeni lastnini proizvodnih sredstev. Samoupravni odnosi med ljudmi omogočajo delovnemu človeku, da uresničuje svoje materialne in druge interese ter da razvija materialne pogoje svojega dela. To pa delovni človek uresničuje tako, da se združuje in organizira v TOZD, KS, SIS, družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah družbenega pomena. Ta družbeno ekonomski in družbenopolitični položaj mu omogoča neposredno sodelovanje prek svojih delegatov v skupščinah družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnostih.

Delegatski sistem, kot revolucionarna pridobitev samoupravne socialistične demokracije je postal del dejavnosti vsakega člana naše samoupravne socialistične skupnosti. K tej misli bi morali dodati, da se pa le vsi delovni ljudje ne vključujejo v delo in odločanje, tako kot bi se morali. Vzroke bi lahko iskali v stopnji razvoja samoupravnih odnosov v TOZD in delovnih skupnostih, kajti brez možnosti uresničevanja ustavnih pravic in dolžnosti ni uspešnega delovanja delegacij.

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih je evidentiranje možnih kandidatov za delegatska mesta v delegacijah za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnostih, v glavnem že opravljeno.

V naslednjih dneh se moramo lotiti volitev, kot najširše družbenopolitične akcije, katere uspeh pa bo odvisen od tega v kolikšni meri bomo uspeli delovne ljudi in občane zainteresirati za prevzemanje delegatskih funkcij. Uspeh uresničevanja skupnih interesov zavisi od nas vseh, zato moramo z delegati sodelovati, kajti volitve ne smejo izpasti kot posledica sprejetega zakona, pravilnikov in rokov, temveč, kot živa, aktualna in dinamična akcija.

Mogoči bi še bilo pomembno zapisati, da z oblikovanjem posebnih in združenih delegacij, za skupščine SIS, prevzemajo odgovornost za njihovo povezovanje znotraj delovne in temeljne organizacije delavski sveti, še pose-

bej o vprašanih, ki zadevajo uresničevanje razvojne politike OZD, TOZD, opredeljene v razvojnih načrtih in načrtovalnega razvoja družbenih dejavnosti. Usklajevanje stališč v delavskem svetu za delo posebnih in združenih delegacij bo najino bodisi na pobudo samega delavskega sveta, bodisi na pobudo posebnih in združenih delegacij ali družbenopolitičnih organizacij. Kar pa zadeva strokovno pomoč delegacijam v zborih uporabnikov skupščin SIS, je seveda niso dolžne nuditi le strokovne službe SIS pač pa tudi strokovne službe delovne oz. temeljne organizacije, za kar je odgovoren poslovodni organ.

OBLIKOVANJE DELEGACIJ PO TOZD IN OBEH DELOVNIH SKUPNOSTIH V DO AGIS

Pravna podlaga za volitev delegacij v TOZD, DSSS in DSK, v sestavi delovnih organizacij AGIS so določila zakona, statutov TOZD in obeh delovnih skupnostih.

Statuti vsebujejo med ostalimi členi, ki se nanašajo na delegacije delavcev TOZD oz. delovnih skupnosti tudi naslednje določilo: »Delavci TOZD (delovne skupnosti) ustanovijo in volijo delegacije za uresničevanje svojih pravic in dolžnosti ter organizirano sodelovanje pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Delavci TOZD (delovne skupnosti) izvolijo za zbor združenega dela občinske skupščine posebno delegacijo, ki šteje najmanj sedem članov. Za samoupravne interesne skupnosti in druge oblike združevanja oblikujejo delavci splošno ali posebno delegacijo v skladu z zakonom.

Na podlagi citiranega določila, so DS DO, TOZD in delovne skupnosti sprejeli posebni statutarni sklep, ki podrobneje določa oblikovanje delegacij zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin, družbenopolitičnih skupnosti in SIS v skladu z zakonom. Oblikovanje delegacij po vrstah in številu članov delegacij v posameznih TOZD DSSS in DS komerciala je:

TOZD AVTOOPREMA TAP

1. Delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA ima 10 članov

2. POSEBNE DELEGACIJE za samoupravne interesne skupnosti in sicer za:

- vzgojo in izobraževanje
  - kulturo
  - zdravstvo
  - raziskovalno dejavnost
  - otroško varstvo
  - socialno skrbstvo
  - stanovanjsko gospodarstvo
  - zaposlovanje
  - invalidsko-pokojninsko zavarovanje
  - telesno kulturo
- Vsaka delegacija šteje po 7 članov.

TOZD ORODJARNA TOZD KOVINSKA OBDELAVA

1. Delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA ima 10 članov

2. Dve ZDRUŽENI POSEBNI DELEGACIJI za samoupravne interesne skupnosti in sicer:

- Prva delegacija, ki združuje sam. int. skup.
- vzgojo in izobraževanje
  - kulturo
  - zdravstvo
  - raziskovalno dejavnost
  - telesno kulturo
- Druga delegacija, ki združuje sam. int. skupnosti
- otroško varstvo
  - socialno skrbstvo
  - stanovanjsko gospodarstvo
  - zaposlovanje
  - invalidsko-pokojninsko zavarovanje

Vsaka delegacija šteje po 10 članov.

TOZD GUMARNA DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

1. Delegacija za ZBOR ZRUŽENEGA DELA ima 10 članov

2. Štiri ZDRUŽENE POSEBNE DELEGACIJE za samoupravne interesne skupnosti in sicer:

- Prva delegacija, ki združuje sam. int. skupnosti
- vzgojo in izobraževanje
  - kultura
  - telesna kultura
- Druga delegacija, ki združuje sam. int. skupnosti
- zdravstvo
  - invalidsko-pokojninsko zavarovanje

Tretja delegacija, ki združuje sam. int. skupnosti

- otroško varstvo
- socialno skrbstvo

Četrta delegacija, ki združuje sam. int. skupnosti

- zaposlovanje
- stanovanjsko gospodarstvo
- raziskovalno dejavnost

Vsaka delegacija šteje po 10 članov.

TOZD PRECIZNA MEHANIKA TOZD VZDRŽEVANJE TOZD SERVISI DELOVNA SKUPNOST KOMERCIALA

1. Delegacija za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA ima 10 članov

2. SPLOŠNA DELEGACIJA, ki združuje sam. int. sk.

- vzgojo in izobraževanje
- kulturo
- zdravstvo
- raziskovalno dejavnost
- otroško varstvo
- socialno skrbstvo
- stanovanjsko gospodarstvo
- zaposlovanje
- invalidsko-pokojninsko zavarovanje
- telesno kulturo

Delegacija šteje 15 članov.

Kje in kdaj bomo volili delegacije in delegate?

V četrtek, 9. marca bomo volili delegacije v Zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti v temeljnih organizacijah združenega dela, v delovnih skupnostih, ki opravljajo dela skupnega pomena za več TOZD (to so tako imenovane strokovne ali skupne službe in druge službe v organizacijah združenega dela).

Temeljne kandidacijske konference TOZD in obeh delovnih skupnosti delovne organizacije

AGIS predlagajo za posamezne delegacije naslednje kandidate:

1. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Zbor združenega dela:

TOZD AVTOOPREM TAP

1. Bela Peter
  2. Drobnič Ivan
  3. Grobelnik Anton
  4. Hladea Srečko
  5. Hodnik Marjan
  6. Hodnik Viktor
  7. Pezdír Stanislav
  8. Rozman Jože
  9. Šijanec Alojz
  10. Veldin Zdravko
2. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti

OTROŠKO VARSTVO

1. Anžel Nada
2. Bezjak Albin
3. Horvat Marija
4. Kostanjevec Tilčka
5. Ljubša Gizela
6. Petrovič Darinka
7. Vilčnik Marta

SOCIALNO SKRBSTVO

1. Cafuta Amalija
2. Črešnik Silva
3. Gerbus Ivan
4. Ilec Irena
5. Jagarinec Jože
6. Lah Zinka
7. Tement Marija

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

1. Donaj Mirko
2. Fras Terezija
3. Ivartnik Avgust
4. Orož Đuro
5. Primožič Jože
6. Rajh Zlatko
7. Trbuc Franc

INVALID. POL. ZAVAROVANJE

1. Cestnik Mirko
2. Golob Miran
3. Goričan Marija
4. Hotko Ivanka
5. Pirš Viktor
6. Preac Vinko
7. Simonič Ignac

ZAPOSLOVANJE

1. Ferčič Franc
2. Horvat Leopold
3. Krajnc Angela
4. Rimelj Maks
5. Šeruga Alojz
6. Trop Maks
7. Vindiš Franc

TELESNA KULTURA

1. Cestnik Franc
2. Emeršič Ivan
3. Kocmut Janko
4. Kolarič Franc
5. Lesjak Anton
6. Mohorko Jože
7. Praprotnik Emil

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

1. Hajduk Zvonko
2. Kmetec Ignac
3. Majcen Franc
4. Muratovič Emil
5. Pisar Maks
6. Planinc Franc
7. Učakar Ljuba

ZDRAVSTVO

1. Bombek Milena
2. Brodnjak Franc
3. Donaj Marija
4. Haméršek Janez
5. Merc Jože
6. Rižnar Albina
7. Slameršek Martin

KULTURA

1. Fridauer Ivan
  2. Meško Angela
  3. Petrovič Maks
  4. Pavlinič Mirjana
  5. Peklar Konrad
  6. Simonič Rozalija
  7. Tomše Martin
- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS.

TOZD GUMARNA

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Zbor združenega dela:

1. Bauman Zdravko
2. Čagran Stanko
3. Tomašič Emil
4. Belšak Vili
5. Lešnik Zvonko
6. Zemljič Stanko
7. Meglič Franc
8. Spevan Franc
9. Lastnik Marija
10. Hvalec Zalika
11. Zupanič Franc

II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

VZGOJA IN IZOB. KULTURA, TELESNA KULTURA

1. Kokot Martin
2. Hojnik Ivanka
3. Horvan Franjo
4. Bezjak Martin
5. Topolovec Milan
6. Leber Milan
7. Turšek Nada
8. Weis Marinka
9. Veselič Janez
10. Šmuc Željko
11. Krajnc Viktor
12. Turk Rajko

ZDRAVSTVO, inval. pokojninsko zavarovanje

1. Cvetko Martin
2. Černicec Anton
3. Condič Ivanka
4. Roškar Franc
5. Šafranko Alojzija
6. Panikvar Martin
7. Peternik Anica
8. Miklošič Janko
9. Lastnik Alojz
10. Krampelj Stanko
11. Karo Marija

ZAPOSLOVANJE, STANOVANJSKO GOSP. RAZISKOVALNA DEJAVNOST

1. Ličen Jolanda
2. Kokot Jožica
3. Krajčič Janez
4. Novak Anica
5. Čagran Marjeta
6. Cafuta Kristina
7. Bombek Vlasta
8. Galun Jože
9. Filipaja Janez
10. Štros Saša
11. Veg Marija

OTROŠKO VARSTVO SOCIALNO SKRBSTVO

1. Bezjak Amalija
2. Horvat Anica
3. Hvalec Erna
4. Kodrič Majda
5. Janžekovič Danica
6. Čerček Ivo
7. Arnuš Marija
8. Menoni Maks
9. Planič Jože
10. Karnekar Majda
11. Panikvar Zdenka

Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS.

Tomašič Emil

TOZD SERVIS

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

1. Munda Ivan
2. Kotar Vinko
3. Vernica Božidar
4. Kokol Jakob
5. Milec Ivan
6. Krajnc Ivan
7. Pesek Jože
8. Šmogič Janko
9. Kovačec Ivan
10. Cafuta Stanko

II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

SPLOŠNA DELEGACIJA

1. Intihar Rudi
  2. Jeza Dragica
  3. Jakopovič Zdravko
  4. Kocbek Marjana
  5. Kralj Rajko
  6. Kokol Jože
  7. Kosar Anton
  8. Lesjak August
  9. Lovrec Franc
  10. Mohorko Veronika
  11. Šešerko Janko
  12. Šegula Milan
  13. Rogelj Ivan
  14. Toplak Janez
  15. Zupanič Vlado
- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS

TOZD KOVINSKA OBDELAVA

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

1. Šmogič Matko
2. Kolarič Janko
3. Ciglar Anton
4. Burjan Ivan
5. Kuhar Martin
6. Toplak Edi
7. Tušek Anton
8. Klemenčič Slavica
9. Babič Marija
10. Cafuta Olga

II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

PRVA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Forstnarič Ivan
2. Ličen Alojz
3. Vtič Vlado
4. Gosak Danila
5. Čeh Franc
6. Kampl Stanislav
7. Šulek Dragica
8. Letonja Mirko
9. Pukšič Srečko
10. Vidovič Franc

DRUGA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Zamuda Martin
2. Marin Srečko
3. Gregorec Marija
4. Munda Milan
5. Golob Stanislav
6. Goričan Anton
7. Berghaus Jože
8. Vertačnik Zvonko
9. Čerček Milena
10. Kostanjevec Ivan

Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS

TOZD VZDRŽEVANJE

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

1. Govedič Vjekoslava
2. Golob Pongrac
3. Jakolič Jože

4. Kodrič Mirko
5. Kristovič Milan
6. Levičnik Jože
7. Lipavšek Alojz
8. Peteršič Anton
9. Rakuš Jože
10. Sitar Marija
11. Sternad Franc
12. Žuran Jože

II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

SPLOŠNA DELEGACIJA

1. Ber Milan
  2. Dajnko Franc
  3. Furek Milan
  4. Gajšek Vlado
  5. Kristovič Janko
  6. Kolarič Simon
  7. Kukovec Franc
  8. Lačen Anica
  9. Munda Konrad
  10. Muršič Slavko
  11. Peter Janez
  12. Pongrac Franc
  13. Podpečan Edi
  14. Ribič Franc
  15. Trafela Franc
  16. Tušek Franc
  17. Voda Franc
  18. Zupanič Silvo
- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS

TOZD ORODJARNA

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

1. Krabonja Franc
2. Gojkovič Ludvik
3. Hotko Viktor
4. Stržičič Jože
5. Šprah Franc
6. Zajc Jože
7. Zelenko Marjan
8. Vetrič Janez
9. Černezel Franc
10. Piljak Anica
11. Kumer Avgust
12. Živkovič Dragan

II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

PRVA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Širovnik Ivan
2. Vidovič Adolf
3. Brodnjak Anton
4. Bezjak Franc
5. Fridauer Roman
6. Koren Stanislav
7. Mesarič Oto
8. Nadižar Alojz
9. Perger Zvonko
10. Simonič Dušan
11. Vožlič Jože

DRUGA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Makovec Vlado
2. Petrovič Franc
3. Čeh Anton
4. Ivezic Marica
5. Kolednik Milan
6. Planinšek Alojz
7. Štraus Jože
8. Škrila Franc
9. Vidovič Franc
10. Vindiš Franc
11. Znidarič Štefan
12. Benko Marija

Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS

Vidovič Adolf.

I. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:

1. Indič Ostoja
2. Zafošnik Ivan

3. Horvat Janko
  4. Zupanič Stanko
  5. Koštomaj Milan
  6. Čeh Miran
  7. Hengelman Marija
  8. Vnuk Mimica
  9. Kmetec Frida
  10. Antolič Janez
- II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

SPLOŠNA DELEGACIJA

1. Murko Terezija
  2. Belšak Ema
  3. Turk Zinka
  4. Gašperič Marija
  5. Ljubec Albina
  6. Drevenšek Ida
  7. Cvetko Terezija
  8. Furek Angela
  9. Polajžak Alojz
  10. Krajnc Anica
  11. Matjašič Terezija
  12. Vratič Katica
  13. Lenart Nežka
  14. Štihar Marija
  15. Kocmut Kristina
- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS
Fras Ludvik.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

1. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR

ZDRUŽENEGA DELA:

1. Petrovič Majda
2. Ozmec Anton
3. Ogrizek Marjan
4. Cof Milica
5. Šeruga Janez
6. Kmetec Štefka
7. Polanec Danilo
8. Turk Vinko
9. Komljenovič Stevo
10. Munda Ljudmila

- II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

PRVA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Belšak Milena
2. Fuks Marjan
3. Gramc Dušan
4. Jevšenak Danilo
5. Lenartič Marija
6. Skalič Erika
7. Simonič Franc
8. Ribič Milan
9. Šuperina Milica
10. Šneberger Srečko

DRUGA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Feguš Janez
2. Klarič Mira
3. Ličen Gorazd
4. Paulinič Boromir
5. Pintarič Branko
6. Veselič Franc
7. Potočnik Lidija

8. Potočnik Branko
  9. Slabe Danica
  10. Terbuc Darinka
- TRETJA ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA**

1. Božič Vasilija
2. Centrih Majda
3. Čeh Angela
4. Gašparič Marija
5. Irgl Majda
6. Junger Silva
7. Ličen Ivica
8. Petrovič Ljuba
9. Pepelnik Jožica
10. Žuran Dragica

ČETRТА ZDRUŽENA POSEBNA DELEGACIJA

1. Gaspari Danilo
  2. Hojnik Franc
  3. Maroh Franc
  4. Ivartnik Marija
  5. Meško Alojz
  6. Obrn Anica
  7. Pičerkó Janez
  8. Robin Marjan
  9. Zidarič Todorka
  10. Žnidarič Dušan
- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS
Šneberger Srečko.

DELOVNA SKUPNOST KOMERCIALA

1. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za ZBOR

ZDRUŽENEGA DELA:

1. Cetušič Nikola
2. Kuhar Olga
3. Leber Slavica
4. Žveгла Ciril
5. Ivančič Martina
6. Dobrun Jože
7. Kovačec Erika
8. Karbos Branka
9. Ilec Jože
10. Zelenik Alojz

- II. Predlagani kandidati za delegiranje v delegacijo za Samoupravne interesne skupnosti:

SPLOŠNA DELEGACIJA

1. Arnečič Milica
2. Babušek Ljudmila
3. Blagovič Mirko
4. Duh Marija
5. Falež Marija
6. Janžekovič Sonja
7. Klinc Alojz
8. Kostadinovič Živka
9. Kovač Marta
10. Krajnc Anica
11. Majcen Katica
12. Mlakar Franc
13. Muhič Robert
14. Papst Rudi
15. Tuš Marija

- Predlagan kandidat za delegata v konferenco delegatov na nivoju DO AGIS
Pulko Franc.

PREGLED SKLEPOV DS DO v mesecu februarju

1. Kot je običajno, oziroma primerno za čas pred sprejemanjem zaključnih računov je DS DO razpravljal o inventurah po posameznih TOZD in obeh delovnih skupnostih. Ugotovljeno je bilo, da so DS TOZD in delovnih skupnosti sklepali in potrdili ugotovitve inventurnih komisij, po posameznih organizacijskih oblikah ter o odločitvi o ugotovljenih viških in manjkah. Iz te navedene vsebine je bil sprejet tudi sklep DS DO.

2. Na zasedanju DS je bilo postavljeno delegatsko vprašanje s strani tov. PETROVIČ Franca iz TOZD Orodjarna in sicer zakaj ni bila že od 1. 1. 1978 dalje uporabljena enotna vrednost točke za vse TOZD in delovni skupnosti. Omenjeni delegat je spomnil DS DO na razpravo v novembru mesecu preteklega leta, kjer je bilo okvirno povedano, da obstaja možnost, oziroma bi bilo potrebno preiti na enotno vrednost točke. Takratna razprava se je nanašala predvsem na dohodkovne odnose ter sprejetje samoupravnih sporazumov o medsebojnih odnosih med TOZD, za kar tudi o gospodarskih načrtih posameznih TOZD, DSSS in DSK za leto 1978. Namreč jasno je, da so gospodarski načrti tisti, kateri nosijo na osnovi planiranega, predvidenega ter pričakujočega, izhajajoč iz gospodarjenja preteklega leta, vrednost točke za posamezno organizacijsko obliko. Iz razprave je bilo zaključiti, da so vsi DS TOZD, DSSS in DSK že potrdili gospodarske načrte za bodoče leto, ter da so s temi sklepi že potrdili tudi vrednost točke. Sklep DS DO je bil sledeče vsebine: Na delegatsko vprašanje tov. Petrovič Franca na 25. izredni seji DS DO iz TOZD Orodjarna v zvezi z vrednostjo točke za prvo tromešecje odgovori, oziroma razpravlja, na DS TOZD Orodjarna po možnosti skupaj s predstavniki komisije za spremljanje sistema delitve dohodka in osebnih do-

hodkov, vodstvom DO ter strokovnimi službami.

3. Na podlagi prepotrebne reorganizacije DSSS je nastalo nekaj izključnih vprašanj; eno izmed teh je sicer tudi nova sistematizacija posameznih delovnih mest in sicer novo nastalih delovnih mest.

Na eni izmed prejšnjih sej je DS DO imenoval komisijo z nalogo vskladišnje opisov novih delovnih mest s starimi. Na DS je bilo ugotovljeno, da ni umesno delati novih opisov delovnih mest, kalikor se ni menjala nič druga kot organizacijska oblika. Pomeni, da je delo ostalo isto, temu sledi tudi isti dohodek. Omenjena komisija je pregledala nove opise, jih uskladila s starimi in na podlagi svojih sklepov predlagala DS DO potrditev. Ker pa po členu samoupravnega sporazuma o medsebojnih odnosih med TOZD in DSSS sledi, da dokončno potrditev te vsebine daje DS DSSS po predhodnem soglasju, DS DO. DS DO je s svojim sklepom dal soglasje k dokončnemu predlogu sprememb sistematizacije delovnih mest, nastalih po reorganizaciji.

4. DS DO je razpravljal tudi o predlogu gospodarske komisije, glede najetja kredita za izvedbo investicijskega programa v letu 1978. Sklep je bil sledeče vsebine:

DS DO sklene, da delovna organizacija AGIS za izvedbo investicijskega načrta v letu 1978 najame kredit pri KB Maribor, enoti Ptuj v znesku 7.477.600 dan, pri izvajalcih investicijskega programa pa 3.871.163 din kredita. Kredita se uporabljata za sledeča dela:

- izgradnja skladišča gototih izdelkov
- izgradnjo zaklonišča
- odkup zemljišča za nadaljnji razvoj DO AGIS
- rekonstrukcija kotlovnice.

5. DS DO je tudi razpravljal o predlogu sprejetja statutarnega sklepa o oblikovanju delegacij zaradi neposrednega uresničevanja pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin, družbenopolitičnih skupnosti in interesnih skupnosti. DS DO je omejnjeni statutarni sklep sprejel v predlagani obliki.

6. DS DO je na eni izmed sej zahteval od internega revizorja v DO, da pregleda koriščenje rednih dopustov, ter istočasno ugotovitev zakaj nastajajo razlike med seštevkom dnevov dopusta med posameznimi meseci. Na poročilo internega revizorja je bil sprejet sledeči sklep:

DS DO ugotavlja, da koriščenje rednih dopustov ni bilo v skladu s predpisi, zato nalaga vsem delavcem, da strogo upoštevajo določila pri planiranju in koriščenju dopustov. Primeri koriščenja dopustov v mesecu juliju in avgustu, so v skladu z letnim delovnim koledarjem.

7. DS DO vzame na znanje poročilo komisije o samoupravnem sporazumevanju o priključitvi DO AGIS v SOZD ZIV TAM z dne 3. 2. 1978 ter s tem obvešča vse delavce, da so vsa dosedanja pojasnila v zvezi z odločanjem o pristopu DO AGIS k SOZD ZIV TAM preklicana.

Zapis komisije za samoupravno sporazumevanje o vključevanju DO AGIS v SOZD ZIV TAM v celoti objavljamo.

Sprememba priprave za vključevanje DO AGIS v SOZD ZIV TAM

Služba za samoupravno organiziranost DO TAM nas je seznanila o novih stališčih in obrazložitvah posameznih določil Zakona o združenem delu ter spremljanju zakonov. Zaradi teh novih obrazložitvev in stališč je služba za samoupravno organiziranost DO TAM primorana ponovno pri-

praviti besedilo predloga samoupravnega sporazuma. Te spremembe se nanašajo predvsem na 386. člen ZZZ, tako da je mogoče preoblikovanje po naslednjem postopku:

a) izdelati in javno obravnavati elaborat o preoblikovanju,

b) oceniti, če so izpolnjeni pogoji iz 382. člena ZZZ, ki govori o organiziranju SOZD,

c) sprejem referendumskega sklepa o preoblikovanju DO v SOZD z večino glasov v vseh TOZD DO TAM,

d) preoblikovanje posameznih TOZD v DO brez temeljnih organizacij oziroma združenih posameznih TOZD v nove DO,

e) sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi DO v sestavljeno organizacijo združenega dela.

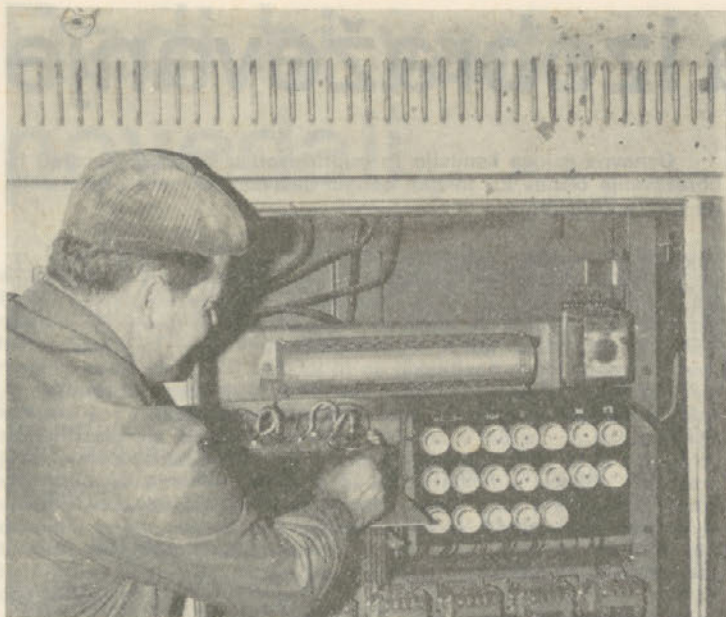
To pomeni, da se bodo na novo konstituirane DO biveše DO TAM združile v SOZD ZIV TAM.

Delavci delovnih organizacij AGIS Ptuj, Avtoradgona, Gornja Radgona, Avtotapetništvo Maribor, Avtoservis Domžale in Tehnostroj Ljutomer pa bodo sprejeli novi samoupravni sporazum o združitvi v SOZD ZIV TAM z namenom, da se odločijo za kasnejši pristop k sporazumu, ki bo možen takoj, ko bodo registrirane ustrezne statusne spremembe in usklajena stališča glede položaja teh DO v sestavljeni organizaciji združenega dela.

Zgornje torej pomeni, da se bodo delavci naknadno odločali o pristopu DO AGIS k SOZD ZIV TAM, in so s tem vsa dosedanja pojasnila preklicana.

Predsednik komisije za samouprav. sporazumevanje o vključevanju DO AGIS v SOZD ZIV TAM:

Horvat ing. Boris

Pregled električnih napeljav

ba vzdrževanja se po njihovem prične pri dobri konstrukciji in instalaciji. Kot primer navajamo, da je boljše zajemati določene strojne elemente ali instalacijo z ustrezno razširitvijo, ki bi zmanjšala število preventivnih posegov, oziroma eventualnih izpadov. Končno pridemo do strokovnjakov iz vzdrževalnega področja, ki zagovarjajo naprednejše preventivno vzdrževanje, da preventivno vzdrževanje ni samo za odklanjanje eventualnih okvar v času proizvodnje in zmanjšanje stroškov, temveč tudi izboljšava stroja ali naprave v

izvodnji ali drugo škodo v podjetju.

2. Vzdrževanje proizvajalnih sredstev v cilju odprav večjih okvar in zastojev proizvodnje, s pravočasnim ukrepanjem, dokler se okvara nahaja še v začetku in tako zmanjšuje stroške ter čas izpada stroja ali naprave iz proizvodnje.

Z uvajanjem preventivnega vzdrževanja se situacija časovno menja, ker se težišče aktivnosti preusmeri iz: kdaj se mora izvršiti popravilo na, kdaj se želi isto izvršiti. Tako se dela lahko izvršijo kvalitetnejše in cenejše. Jasno je,

Popravilo elektro motorja

smislu dviga proizvodnje in kvalitete dela. Tako je preventivno vzdrževanje daleč pred drugimi programi preventivnega vzdrževanja, pri katerih se odpravljajo samo napake, ki bi povzročile okvare oz. izpade proizvodnje. Osnovna definicija brez ozira na stopnjo programa preventivnega vzdrževanja mora vsebovati sledeče naloge:

1. Periodični pregledi proizvajalnih sredstev, z namenom odkrivanja stanja, ki bi lahko povzročilo zastojev pro-

da se efektnost preventivnega vzdrževanja ne da improvizirati.

Pri nas se je preventivno vzdrževanje že začelo ukvarjati s preventivnimi pregledi proizvajalnih sredstev, zlasti strojnega oziroma elektro postrojenja. Vemo, da je še vedno vprašanje strokovni kader, razni pripomočki oziroma instrumenti. Zraven naštetih težav so še najbolj problematični rezervni deli, ki predstavljajo visoki strošek, zlasti rezervni deli iz uvoza.

Anton Tušek

Zaščita izumov

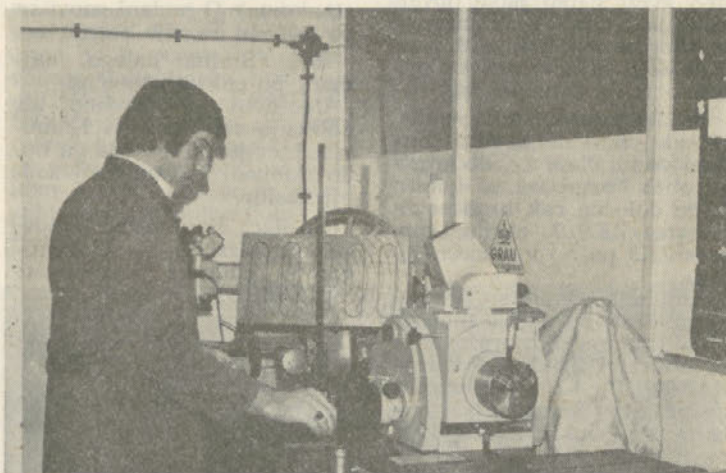
Zakon o patentih in tehničnih izboljšavah posebej ureja zaščito izumov, ustvarjenih v delovnih organizacijah. Po zakonskem določilu pomeni izum novo rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v industrijski ali v kakšni drugi gospodarski dejavnosti.

Vsak tehnični izum daje tistemu, ki ga izkorišča v njegovi proizvodni dejavnosti in na trgu neke določene prednosti, nasproti tistim, ki ga še ne uporabljajo. Ker tvori neko gospodarsko prednost, ne bi bilo pravično, da bi ga brez privolitve avtorja smeli izkoriščati tudi drugi, kar pa zahteva njegovo zaščito vsaj za nek čas.

O izumu ustvarjenem v organizaciji združenega dela, mora izumitelj brez odlašanja pisмено obvestiti delovno organizacijo, ta pa mora izumitelju to potrditi. Če delovna organizacija v treh mesecih od dne, ko je prejela obvestilo, izumitelja ne obvesti, da namerava uporabiti svojo pravico do pridobitve patenta, lahko to pravico uveljavi izumitelj.

Če se je gospodarska organizacija odločila pridobiti patent sama, se uredijo vzajemne pravice in obveznosti izumitelja in organizacije s pogodbo.

Delovna organizacija, ki izum zaščiti mora plačati izumitelju zanj pravično odškodnino, kateri se izumitelj ne more odpovedati vnaprej. Odškodnina se določi sporazumno. Če sporazum ni mogoč mora organizacija združenega dela v enem mesecu od izumiteljeve zahteve predlagati odmero odškodnine pristojnemu gospodarskemu sodišču.

Delo v merilnici

PNEVKO

V razvojnem načrtu TOZD Precizne mehanike je osvajanje kontrolne naprave za kontrolo pritiska v zračnicah motornih vozil. Takšno napravo pridpisuje Uradni list člen 49, izdan dne 24. aprila 1975.

Vgrajena mora biti na tistih kolesih priklopnih vozil, ki niso dvojna in pri katerih največja dovoljena teža presega 5 ton in hitrost vožnje 30 km/h. Do sedaj so uporabljali mehanična tipala, ki naj bi delno zadovoljevala zgoraj omenjenemu predpisu. Pri izpraznitvi kolesa se je na platišču kolesa v dotikališču s cestiščem oblikovala vsled padca pritiska hruškasta izboklina, ki je z dotikom na tipalo posredovala signal v kabino voznika. S tem je bil opozorjen voznik, da je pritisk v zračnicah padel. Vendar naprava ni zadovoljevala predpisu v celoti, saj je bil signal posredovan takrat, ko je pritisk v zračnici močno padel in nastopila je možnost poškodbe zračnice ali celo vozila vsled eksplozije zračnice ali snetja zračnice s platišča.

Z novo napravo »PNEVKO«

je ta pomanjkljivost odstranjena. Deluje na principu magnetnega impulznega vklapljanja signalnih opozorilnih lučk v voznikovi kabini. Z njo je možno doseči natančnost vklopa pri padcu pritiska v zračnici od predpisane vrednosti, za 1 do 0,5 atm. Omogočena je tudi takojšnja kontrola pritiskov v kolesih pred vožnjo s čemer je omogočena priprava vozila za varnejšo vožnjo, saj je ugotovitev, da je kolo prazno ali ne dovolj napolnjeno z zrakom, posredovana v trenutku v voznikovo kabino, ko voznik pritisne na kontrolni gumb na instrumentu.

Napravo patentirala tov. Pavlič Rudi in Picer Josip iz Zagreba. TOZD PRECIZNA MEHANIKA je odkupila pravico do uporabe patenta. PNEVCO preizkuša »Institut za ugotavljanje izpravnosti vozila« v Zagrebu. Njihovo strokovno mnenje o funkcionalnosti PNEVCA bo pa tudi osnova za pospešen razvoj in osvajanje.

Belšak Vojteh

Delo komisije za izobraževanje

Na volilni konferenci OZK DO AGIS dne 13. oktobra 1977 je bila izvoljena komisija za izobraževanje, katero sestavljajo po en član iz vsake osnovne organizacije ZK.

PLAN IZOBRAŽEVANJA ZA LETO 1978

Da bi bilo komisiji omogočeno delovanje oziroma opravljanje zadanih nalog, je komisija izdelala program idejnega usposabljanja (izobraževanja) v sklopu delovne organizacije AGIS. Program je potrdila tudi konferenca OZK DO AGIS in je kot takšen obvezen za vse člane ZK v delovni organizaciji AGIS zlasti pa za nosilce posameznih nalog.

Program zajema nekaj zelo pomembnih področij in aktualnih vprašanj, tako naprimer predkongresno aktivnost in v zvezi s tem zlasti obveznost obeh podrobne seznanitve s predlogom gradiva za 8. kongres ZKS in s tezami za pripravo za 11. kongres ZKJ.

Predkongresna in kongresna aktivnost mora biti živa med vsemi člani ZK do izvedbe obeh kongresov, za katera je že določen rok in sicer za kongres ZKS 3. aprila, kongres ZKJ pa bo v mesecu juniju.

Komisija daje s programom velik povdarek tudi individualnemu izobraževanju in obdelavi študije Edvarda KARDELJA. Kot stalno nalogo pa si je komisija zastavila organizirati oziroma ustanoviti priročno (politično) knjižnico, preko katere bi se člani ZK in ostali delavci seznanjali z marksistično znanostjo in se tako idejnopolitično usposabljali.

Naloga komisije je tudi, da tekoče spremlja in obravnava vsa aktualna vprašanja in spremlja izvrševanje zastavljenega programa idejnega izobraževanja.

Program je namenjen vsem delavcem v delovni organizaciji AGIS, zadolžuje pa predvsem vse komuniste.

Da bi programom seznanjeni vsi delavci zlasti pa vsi člani ZK in nosilci po programu določenih nalog, kakor tudi zaradi njegove splošne pomembnosti program v celoti objavljamo.

PROGRAM IDEJNEGA USPOSABLJANJA (IZOBRAŽEVANJA) ČLANOV ZK V DO AGIS

1. PREDKONGRESNA AKTIVNOST

1 x mesečno se pripravi razprava o aktualnih dogodkih, ki se nanašajo na predkongresno in kongresno aktivnost.

Način: Povzetek iz Komunistične in drugih javnih občil.

Nosilec: Sekretarji OO ZK zadolžijo skupino in glavnega

nosilca, pripravijo in podajo na seji kratek povzetek oziroma razpravo, v katero se vključijo tudi ostali člani OO ZK.

Rok: Do izvedbe obeh kongresov.

2. INDIVIDUALNO IZOBRAŽEVANJE

Način: Pogovor o aktualnih člankih iz Komunistične.

Nosilec: Sekretar pokliče na vsakem sestanku po 2. člana, da podata v času 10 do 20 minut svoj komentar o najzanimivejših člankih iz Komunistične (zejete so vse številke, ki so izšle v času med dvema sestankoma). O podani snovi se po potrebi razvije razprava.

Rok: Stalna naloga, najmanj po enkrat mesečno.

Ugotoviti je potrebno, ali dobivajo vsi člani ZK Komunistična ter poskrbeti, da ga bodo dobivali vse na svoj zadnji naslov.

Nosilec: Posamezne osnovne organizacije — evidentičar — podatke posredovati tajništvu DPO.

3. OBDELAVA ŠTUDIJE EDVARDA KARDELJA

»Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«.

Način: V vsaki OO ZK se ustanovijo (odločijo) skupino po 10 članov, ki študijsko obdelajo knjigo. Za vsako skupino se določi vodja. Člani vsake skupine individualno preštudirajo eno poglavje za en sestanek, ga na sestanku skupno obravnavajo ter analizirajo glede na razmere v svoji temeljni organizaciji, delovni skupnosti in delovni organizaciji. Vodje skupin obveščajo člane v času sestajanja in skrbijo da bo knjiga v postavljenem roku temeljito obdelana.

Nosilec: Za izvedbo odgovorni sekretarji OO ZK.

Rok: Do konca meseca aprila.

V mesecu maju se organizira javna tribuna, na kateri se preverijo rezultati obravnave študije.

Proučevanje študije Edvarda Kardelja in njena uporaba v praksi pa morata biti seveda nenehno prisotna pri delu in delovanju vsakega komunističnega člana.

4. PREDAVANJE JOSIPA BROZA TITA

o boju in razvoju KPJ med obema vojnama v Kumrovcu, dne 28. in 27. marca 1966 (Priloga Komunistične dne 23. maja 1977).

Osnovna naloga komisije je izobraževati oziroma organizirati izobraževanje članov ZK in tudi ostalih delavcev delovne organizacije na vseh področjih.

Nosilec: Preštudirajo in predavajo članom OO ZK sekretarji na izrednem sestanku.

5. SPREMLJANJE GOSPODARJENJA V TOZD IN DO AGIS

Način: Mesečno informiranje članov ZK.

Nosilec: Sekretarji OO ZK na podlagi pismenih mesečnih poročil plansko analitične službe.

Rok: Stalna naloga.

6. PRIPRAVA SE JAVNA TRIBUNA O RAZISKOVALNI INVENTIVNI DEJAVNOSTI IN NJENEM POMENU ZA USPEŠNO GOSPODARJENJE V DO AGIS (že v teku)

7. OBRAVNAVA EKONOMSKIH POJMOV IN GOSPODARJENJA

— celotni prihodek, dohodek, čisti dohodek in njegova delitev,

— produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost, likvidnost,

— prihodkovni in dohodkovni odnosi prenešeni oziroma primerljani s stanjem v DO AGIS.

Način: Predavanje skupinam okrog 50 članov ZK.

Nosilec: PRELOG Mirko; pritegne po potrebi še druge strokovne delavce iz sektorja za plan, analize in AOP.

Rok: Konec februarja — ob zaključnem računu.

8. ORGANIZACIJA (USTANOVITEV) PRIROČNE (POLITIČNE) KNJIŽNICE

preko katere bi se člani ZK in ostali delavci seznanjali z marksistično znanostjo in se tako idejno politično usposabljali.

Način: Zbrati vse knjige, ki obstojajo v DO AGIS s tega področja in naročiti nove knjige (obvezno: Socializme, Teorija in praksa, Idejnopolitično usposabljanje v ZKS). Poiškati prostor, knjige obšteviliti in potem izvajati posojanje knjig. Po možnosti obveščati člane preko internega glasila, DO AGIS katera literatura je na razpolago in o vsebini nekaterih pomembnejših knjig.

Nosilec: Komisija za izobraževanje — pomoč arhivarja.

Sredstva zagotovi konferenca OZK DO AGIS.

Rok: Stalna naloga.

9. SEMINAR ZA ČLANE SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN ČLANE ZK O »DELOVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA«

V sklopu tega seminarja se pripravi in predava tudi samostojna tema o »PRIPRAVI IN VODENJU SESTANKOV«.

Način: Pritegniti zunanje predavateljce (tov. FLORJANČIČ).

Rok: Mesec maj ali junij.

10. OBRAVNAVA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERNOSTI

Način: Na rednih sestankih po pol ure ali v obliki seminarja. Način določi konferenca OZK DO AGIS v mesecu aprilu.

Nosilec: V primeru, da se snov zajame v okviru rednih sestankov se usposobijo za predavanje sekretarji sami s pomočjo kratkega seminarja.

V primeru seminarja se leta izvede v dveh ali treh delih po skupinah okrog 50 slušateljev.

Predavatelj: COKLIN Oton, VELJEVIČ Radoslav. Pritegnejo se po potrebi ostali strokovni delavci v DO AGIS ali zunanji predavateljci.

Rok: Mesec maj do vključno september.

11. SEZNANITEV Z DELOVANJEM DRUŽBENE SAMOZAŠČITE IN SISTEMA SPLOŠNEGA LJUDSKEGA ODPORA V DO AGIS

Način: Informiranje in razprava v okviru rednega ali izrednega sestanka.

Nosilec: Sekretarji OO ZK — za pomoč pritegnejo strokovne delavce iz službe družbene samozaščite.

Rok: Mesec oktober.

12. ANALIZA STANJA V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH IN DELOVNIH SKUPNOSTIH V SESTAVI DO AGIS

o delovanju družbenopolitičnih organizacij, o usklajenosti samoupravnih splošnih aktov z ZZZ in ostalimi zakoni vs kladu s programi za uredničenje ZZZ, o uporabi določil sam. splošnih aktov v vsakodnevni praksi analiza kadrov in študija ob delu v DO AGIS.

Nosilec: Sekretarji OO ZK ob pomoči strokovnih služb v DO AGIS.

Način: O analiziranem stanju se razpravlja na sestankih OO ZK in tudi na konferenci OZK DO AGIS.

Rok: November in december 1978.

Program se po potrebi dopolnjuje glede na posebno aktualne teme, ki bi jih bilo potrebno med letom obdelati pa sedaj še niso znane.

Radi bi vam povedali . . .

Ni naš namen, da se z rubrikami zapiramo v neke stalne okvirje, ampak da na čim popolnejši način obdelamo posamezna področja ali bolje rečeno, da vse kar zavira naš uspeh in delo sporočimo še drugim. No, sedaj bi vam že lahko napisali, da predlagamo novo rubriko. Samo od vas, dragi sodelavci pa zavisi ali bo dosegla svoj namen, ali bomo dovolj odločni in na objektivni način sporočili svojim sodelavcem naše želje in težave. Vse, kar bomo opisovali ne sme izveneti kot stališča posameznikov, ki bi hoteli svoji delovni sredini samo škodovati. Sporočila naj bodo pisana v lahkem in razumljivem jeziku, vsebina naj bo razdeljena na posamezne dele, ki bi bolj celovito prikazali problem. Mogoče bi bil sprejemljiv predlog, da more vsebina vsakega sporočila vsebovati kratek opis področja in vrste delovnih nalog; kratek oris delovne sredine, ki bo opisovala svoje težave; konkreten prikaz težav in v zaključku bi se morali lotiti nekaterih predlogov, kakor vse kar zmanjšuje našo storilnost in uspeh, odpraviti.

Dragi sodelavci, upamo da bo rubrika prinesla vsaj delček svežine in tako popestrila vsebino našega glasila. Seveda, da še enkrat ponovimo, pa je to odvisno predvsem od nas. ZATO PIŠITE! Že v tej številki pa vam naše glasilo prinaša dva prispevka, ki so jih pripravili delavci laboratorija in merilnice. Pestijo jih prostorske težave, vendar o tem bolje, da govorijo sami.

MERILNICA

Merilnica je bila ustanovljena od 1965—1966. Prostor je bil izbran za takratne potrebe in možnosti, danes pa ne zadovoljujejo niti minimalnih pogojev, ki so potrebni za normalno funkcijo takšnega oddelka, kot je merilnica.

V merilnici se opravljajo najzahtevnejše naloge s področja kontrole kvalitete. Tu se spremlja potek osvajanja, kontrolira se izdelava vseh orodij, merilnih orodij in priprav. V merilnici deluje tudi kontrola delovnih sredstev in in opravljajo se usluge za potrebe vhodne kontrole.

lik s konstantno temperaturo in relativno vlažnostjo ter dovolj osvetljen z dnevno (naravno) svetlobo. Sedanje stanje pa je ravno nasprotno. Prostor ne ustreza niti minimalnim normativom. Svetloba je vedno samo umetna, relativna vlažnost večkrat naraste tudi čez 90 %, temperaturo ni mogoče vzdrževati konstantno, kako pa vsi ti negativni faktorji vplivajo na tajnost in točnost delovnih sredstev ter na počutje in zbranost človeka, pa je dobro znano.

Za opravljanje tako zahtevnih operacij dela pa so potrebni tudi pogoji dela, ki so zagotovljeni s primernim prostorom in delovnimi sredstvi. Prostor mora biti dovolj ve-

Na vse te probleme že dolgo opozarjamo, vendar do sedaj še nismo dobili ustreznega odgovora.

Od ustanovitve merilnice pa do danes se je zahtevnost

dela v tem oddelku povečala tako v kvantitativnem smislu, saj so odjemalci naših proizvodov tako renomirane firme, kot je »OPEL«, »BMW«, »AKG«, »KNOTT«, »MERCEDES«, »GRAU« in mnoge domače tovarne kot so TAM, C. Zastava, TOMOS, ISKRA in druge.

Vemo, da je konkurenca na trgu velika in da je treba vložiti mnogo truda za prodor na tržišče, pri čemer je največji poudarek na kvaliteti in ceni izdelka, s slabo kvaliteto izdelka pa je vsak konkurenčni boj že vnaprej izgubljen, saj je renome težko dobiti, zgubiti pa ga je lahko.

Da bi uspevali v tem konkurenčnem boju pa je treba kvaliteto proizvodov vedno izboljševati, lastno ceno pa zniževati. To pa dosežemo z uvajanjem moderne tehnologije, novih strojev ter boljše organizacije dela.

Z uvajanjem sodobne tehnologije in strojev pa je treba vzporedno tudi razvijati kontrolo proizvodnje in delovnih sredstev. V AGIS-u pa smo očitno na to pozabili. V proizvodnji nabavljamo stroje z »NUMERICNIM KRMILJENJEM« in uvajamo ustrezno tehnologijo, na drugi strani pa puščamo merilnico v takšnem stanju, kot je in samo zahtevamo nemoten potek dela.

Potem se opravičeno sprašujemo, do kdaj še tako?

V programu imamo nabavo »TROKOORDINATNEGA MERILNEGA« stroja, kar bi nam v »mногоočem« olajšalo delo tako v časovnem smislu, še bolj pa v smislu kvalitete izvajanja nalog. Stroj je bil že v investicijskem planu, imeli smo že ponudbe in razgovore s predstavniki firme »MITUTOYU«, dobavni rok bi bil letos v prvi polovici leta, potem pa se je vse zataknilo pri prostoru. Mnogo krat je potrebno iskat tuje usluge, ker doma ne moremo opraviti dela kvalitetno, zaradi pomanjkljive opremljenosti z merilnimi sredstvi. To pa je že vezano na daljši čas in stroške.

Predlagamo, da za merilnico usposobimo prostor v katerem je bila jedilnica v bivši »SIGMI«, saj je škoda, da takšen prostor služi za skladišče kartonske embalaže.

Ta prostor za preureditev ne bi terjal večjih stroškov, bil bi pa rešen problem, celotnega kolektiva ne samo nas, ki smo zaposleni v »SLUŽBI KONTROLE KAKOVOSTI«.

Zato še enkrat preko našega glasila apeliramo na vse odgovorne, da ta problem vzamejo z vso resnostjo in odgovornostjo.

Alojz Meško

LABORATORIJ

Sedanji kemični laboratorij DO AGIS je bil zgrajen leta 1966 in sicer je bilo renovirano skladišče. Svojemu namenu je služil dokaj zadovoljivo vrsto let. Kot nam je vsem znano se je proizvodnja iz leta v leto naglo širila ne samo po kvantiteti, ampak tudi po kvaliteti. Že nekaj let nazaj so se pojavile zahteve tudi po fizikalnem laboratoriju in laboratoriju za kontrolo barve. Bilo je nabavljeno nekaj najbolj nujnih aparatov, ki pa nikakor ne spadajo v agresivno atmosfero kemičnega laboratorija, saj jim uporabnost tu hitro pada in tudi točnost postane vprašljiva.

Prostorsko stisko rešujemo že 3 leta, vendar do realizacije še ni prišlo. Vsak realen predlog se je izgubil v prioriteto bolj upravičenem.

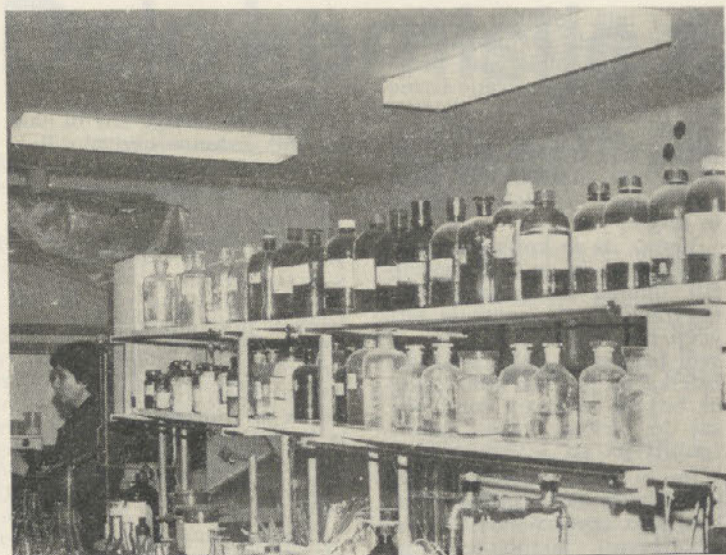
Delo kemičnega laboratorija je poznano le ožjemu šte-

vilu zaposlenih, saj se aktivnosti laboratorija izražajo posredno preko uspešnega poslovanja ostalih oddelkov. Naša realizacija se ne more meriti količinsko, vendar vsaka nadaljnja analiza doprine mnogo k boljši kvaliteti naših izdelkov. S tem, da je leto kvalitete in leto zaščite okolja za nami se nam število analiz ni znižalo, nasprotno, kontrolo je potrebno vedno izboljševati.

Trudimo se, da bi tudi pogoje dela izboljšali (dodatna razsvetljava, ventilacija), vendar zaradi neprimerne prostora se tu ne da mnogo storiti. Zrak, mnogokrat prenašen z vlago, strupenimi plini in kislinami pa znatno vpliva na utrujenost in zdravje zaposlenih.

Rešitev naših problemov vi-

(Nadaljevanje na 8. str.)

(Nadaljevanje s 7. str.)

dimo v gradnji novega laboratorija. Za prostore sedanjega pa se zelo zanima Ljudska tehnika, ki bi nam v zameno odstopila del finančnih sredstev za novogradnjo.

Upamo, da bomo z nadaljnjim dobrim sodelovanjem rešili tudi ta problem, kajti samo tako si lahko zagotovimo kvalitetne proizvode, zma-

njšujemo število reklamacij domačih kupcev in zagotovimo dosledno kontrolo izdelkov za inozemske partnerje, kot so OPEL, BMW in Mercedes. Intenzivno moramo spremljati in razvijati nove dosežke na področju kemije in površinske zaščite, ki je ravno sedaj v največjem razvoju.

Justina Menhart

Vhodna kontrola

Tudi v Vhodni kontroli, ki je v sklopu Kontrole kakovosti se srečujemo s prostorsko stisko. Zaradi tega je lokacijsko razdeljena v tri oddelke in sicer:

— Vhodna kontrola (bivši TAP)

— Vhodna kontrola (bivša SIGMA)

— Vhodna kontrola (Precizna mehanika)

Iz te lokacijske razdelitve pa jasno izhaja nekoordinirano delo ter motnje v samem sistemu prevzemanja blaga. Prostori, v katerih poteka kakovostni prevzem blaga niso v skladu z osnovnimi predpisi

in normami. Z izgradnjo novih skladiščnih prostorov upamo, da se bo prostorska problematika tudi Vhodne kontrole ugodno rešila, kajti nemogoči pogoji dela vplivajo na dvig produktivnosti in samo kakovost dela.

Probleme, ki smo jih opisali srečujemo tudi v ostalih sektorjih, službah kakor tudi v TOZD. S tem hočemo povdariti, da naš problem ni osamljen in da moramo v prihodnje intenzivno reševati tudi to, kajti organizacijska urejenost produkcijskih postopkov in dela lahko dvigne in utrdi našo ekonomsko sigurnost.

ZAKAJ TRI DINARJE?

Pri obračunu izplačila osebnega dohodka za mesec januar 1978 smo ugotovili, da nam je bila zaračunana soudeležba pri plačilu toplega obroka 3.— din po obroku, kar je pri nekaterih izzvalo začudenje in nejevoljo, večini pa je bilo znano, da bomo od 1. 1. 1978 dalje morali prispevati k topli malici tudi sami, saj smo to sprejeli z letnimi planom poslovanja obrata družbene prehrane, ki je bil sprejet

istočasno z letnimi plani poslovanja TOZD, DSSS in DO.

Analiza poslovanja tega obrata za čas od 12. 8. 1977 — 31. 12. 1977 pokaže negativen finančni rezultat 45.000 din, ki bi ga že v letu 1977 morali pokriti s prispevkom delavcev. Zaradi boljše razumljivosti prikazujemo v nadaljevanju strukturo stroškov, ki bremenijo topli obrok. Analiza je pripravljena na osnovi pripravljenih 139.680 toplih obrokov v letu 1977:

Realizacija

$139.680 \times 130,00 = 1.815.840,00$

Razlika

— 445.058,97

Letni plan poslovanja Obrata družbene prehrane za leto 1978 izhaja iz enakih osnov, s tem, da planiramo materialno vrednost obroka najmanj 10 din in pa načrtujemo letno 400.000 obrokov, kar bi naj znižalo fiksne stroške poslovanja v toliki meri, da bi obrok v končni fazi stal din 16.—, pri tem pa je upoštevan tudi promet iz naslova kosil in pa iz naslova reprezentančnih stroškov ter deloma tudi minimalna razlika pri prodaji trgovskega blaga.

Poslovanje Obrata družbene prehrane nadzoruje komisija, ki jo sestavljajo delegati vsake TOZD. Naloga te komisije je, da analizira in potrjuje jedilnike ter sestavlja predloge za reševanje problematike, ki nastaja v tem obratu. Iz zapisnikov sej te komisije pa ugotavljamo, da je udeležba na sejah te komisije razmeroma slaba, kar otežkoča delo same komisije istočasno pa slabi informiranost. Poslovanje obrata pa nadzoruje tudi sanitarna inšpekcija, ki je v času poslovanja opravila

več sanitarnih pregledov ter na poslovanje ni imela bistvenih pripomb. Test toplega obroka je v nekaterih primerih pokazal, da kalorična vrednost obroka presega tudi do 300 kalorij predpisano višino, zato so očitki, da je obrok preskromen v veliki meri neutemeljeni.

Strokovne službe so na pobudo vodje DSSS podvzele nekatere ukrepe za odpravo posameznih organizacijskih pomanjkljivosti pri poslovanju obrata ter zato upravičeno upamo, da bo poslovanje tega obrata v celoti zadovoljilo svoj namen.

Špoljar Zlatko

Zap. št.	ELEMENT	STROŠKI	
		Skupaj	po malici
1.	Porabljeni material	1.372.902,22	9,83
2.	Ostali material	41.277,53	0,30
3.	Pisarniški material	30.704,80	0,22
4.	Elektrika	12.125,73	0,09
5.	Voda	2.260,29	0,02
6.	PTT storitve	1.897,65	0,01
7.	Odpis drobnega inventarja	123.890,41	0,89
8.	Reprezentanca	336,85	—
9.	HTV sredstva	15.885,30	0,11
10.	Casopisi, literatura	5.563,98	0,04
11.	Drugi materialni stroški	9.202,49	0,07
12.	Zdravstvene usluge	1.411,05	0,01
13.	Druge neproizvod. storitve	4.997,30	0,04
14.	Amortizacija	75.462,08	0,54
15.	Drugi poslovni stroški	6.059,04	0,04
16.	Osebni dohodki	487.145,75	3,49
17.	Zakonske obveznosti	59.480,50	0,43
18.	Boni za topli obrok	10.296,00	0,07
	Skupaj:	2.260.898,97	16,20

**Dopisujte
v
naše
glasilo**

SEZNAM DELAVCEV, KI JIH JE V MESECU JANUARJU 1978 OBISKAL KONTROLOR BOLNIŠKEGA STALEŽA

Obiske je vršil po nalogu vodstev TOZD, DSSS, DSK ali zdravnice obratne ambulante AGIS-a.

DSSS

1. KURNIK Rozika
2. OVČAR Danica
3. DOBRUN HILDA 2 ×
4. HEBAR Ivan

TOZD AVTOOPREMA

1. RIMELE Veseljko
2. ŠTUMBERGER Milan
3. ZAVRATNIK Alojzija
4. LESJAK Elizabeta
5. BELE Franc 2 ×
6. MATJASIČ Marija
7. KRAJNC Kristina 2 ×
8. ZAJSEK Zlata
9. VOGLAR Jože
10. VOGRINEC Slavko
11. ŠTRUCL Katarina
12. MUHIĆ Franc
13. KARO Franc
14. HLIS Anica
15. MURKO Franc
16. PETROVIČ Jože
17. PLAJNŠEK Jože
18. CAF Feliks
19. ŠERUGA Franc

TOZD GUMARNA

1. ŠMIGOC Jože
2. KESAR Đuro
3. PROSENJAK Franc
4. MARKEŽ Franc 3 ×
5. PILINGER Marija
6. LAMPRET Roman

TOZD SERVISI MOTORNH VOZIL

1. KUKOVEC Slavko
2. ZORJAN Stanislav 2 ×
3. TOPLAK Marjan
4. PRAVDIČ Alojz
5. TOPLAK Janez
6. PROSENJAK Branko

TOZD ORODJARNA

1. KRAJNC Stanko
2. BAUMAN Jože

Stalež je bil prekinjen naslednjim delavcem:

1. ŠTRUCL Katarini TOZD TAP — 11. 1. 1978.
2. ZAJSEK Zlatki TOZD TAP — 9. 1. 1978.
3. TOPLAK Marjanu TOZD SERVISI — 20. 1. 1978.
4. PROSENJAK Francu TOZD GUMARNA — 1. 2. 1978.

Prekinitve staleža zaradi neupoštevanja zdravnikovih navodil lahko smatramo za kršitve. Zato predlagamo vodstvom TOZD, da zoper kršilec uvedete disciplinski postopek. I. B.

V okviru delavskih športnih iger so bila v mesecu januarju in februarju tekmovanja v košarki, na katerih je sodelovala tudi ekipa AGIS. Srečanja so potekala v športni dvorani Mladika v Ptujju. V predtekmovanju je AGIS premagal ekipi OBCINE IN ELKO, ter se tako uvrstil v polfinale. V polfinalu pa je premagal zelo močno ekipo PP. V finalu smo se srečali z ekipo starešin JLA iz Ptujja. Tekma je bila izredno borbena in polna obratov. Kljub vodstvu 8 košev je na koncu ekipa AGIS kloni-la pred kondicijsko boljše pri-

pravljenimi vojaki in tako v končni uvrstitvi zasedla drugo mesto. Po višini igralcev je bila ekipa AGIS na tekmovanju najmanjša in če omenimo, da se člani ukvarjajo s košarko samo za rekreacijo, potem je drugo mesto med 12 ekipami lep uspeh. Nekatere ekipe so imele namreč po več igralcev, ki se aktivno ukvarjajo s košarko:

Končni vrstni red:

1. JLA
2. AGIS
3. PP
4. TGA

SMUČARJI SO PRIŠLI NA SVOJ RAČUN

Število mladih in odraslih smučarjev zelo hitro narašča, tako da nekateri samozadovoljno trdijo, da je smučanje že »nacionalni šport«, kar pa ni povsem res. Zadnja leta so bile zime izredno skope s snežno odejo, letošnja pa je ljubiteljem naklonjena in gotovo mnogi to priložnost koristijo za zimsko rekreacijo.

Gotovo bo vsak smučar povedal, da je smučanje eden najdražjih športov, hkrati pa dodal, da se za uživanje na snegu vendar splača.

Delavcem naše delovne organizacije je bil iz sredstev sindikata nujen 25 odst. popust pri nakupu kart oz. točk za vlečnico.

Organizirano je bilo prvenstvo AGISA v smučanju na Pohorju, ki je bilo hkrati tekmovanje za sestavo ekip na smučarskem prvenstvu avtomobilske ind. Slovenije (SPAIS 78) v Kranjski gori. Organizator tega tekmovanja je bila delovna organizacija AVTOCOMMERCE Ljubljana. Tekmovanje je, tako kot že vsako leto, potekalo po starostnih skupinah. Naše ekipe so bile:

DO 25 LET

- Vtič Darko
Matjašič Vlado
Muršič Slavko
OD 25—35 LET
Turnšek Zdravko
Gajzer Marjan
Hostnik Slavko
Gramc Dušan

OD 35—45 LET

- Čokl Anton
Ozmec Anton
Tomše Martin

OD 46 LET DALJE

Veldin Zdravko — posamično
Pogoji za smučanje oziroma tekmovanje v veleslalomu so bili izredno težki. V noči pred tekmovanje je zapadlo okoli pol metra svežega snega, smučišči sta bili zato slabo steptani in razumljivo, da sta bili progi, zlasti še moška, kar hitro razriti, jarki so postali globoki tudi preko pol metra. Tako prog je le malokateremu uspelo prevoziti brez padca, četudi so ekipe nekaterih drugih podjetij bile že nekaj dni na pripravah na tekmovanje.

Tudi med samim tekmovanjem sneženje ni prenehalo, kar je bila dodatna ovira za tekmovalce. Uradnih rezultatov o uvrstitvi še organizator ni poslal.

TUDI LETOS SMO SODELOVALI NA PTUJSKEM KARNEVALU

PRIŠLI — ODŠLI

DELAVCI, KI SO PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU V MESECU JANUARJU 1978
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

- VAUPOTIČ Erika, kuharska pomočnica
- MĹAKAR Stanislav, pripravnik
- TOZD KOVINSKA OBDELAVA
- BRATUSEK Anton, tehnolog II.
- TOZD AVTOOPREMA
- PETEK Stanislav, transporter
- BRGLEZ Alojz, strugar III.
- TOZD ORODJARNA
- ROPIĆ Ivan, orodjar IV.
- BRUMEC Zvonko, orodjar IV.
- TOZD GUMARNA
- KMETEC Vladimir, vulkanizer
- CERNEZEL Boris, vulkanizer
- PETROVIĆ Ivan, vulkanizer
- KOSTIĆ Božidar, vulkanizer

DELAVCI, KI SO PRENEHALI LASTNOST DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU V MESECU JANUARJU 1978

- DSSS
- ŽURAN Marjan, transporter
  - MALTAR Janez, ref. za vrednostne papirje
  - TOZD GUMARNA
  - MAGDIĆ Franc, vulkanizer
  - SIMONIĆ Ana, obrezovalka
  - TOZD AVTOOPREMA
  - KLARIĆ Igor, strugar
  - KRAMBERGER Jože, strugar
  - KOKOL Martin, transporter
  - CEH Janko, tehnolog
  - TOZD VZDRŽEVANJE
  - KOZEL Drago, spl. ključavničar
  - ŠIKER Jože, obr. električar I.
  - TOZD KOVINSKA OBDELAVA
  - SLANIĆ Silvester, šabloner
  - BUTALA Igor, šabloner
  - TOZD SERVISI
  - PRAVDIĆ Slavko, avtomehaničar I.

ANEKDOTE

Picassu je pisala neka go-spa in ga vprašala, kako je mogoče, da je še vedno tako mladosten. Slavni slikar je takole odgovoril:

»Kako to delam, bi radi vedeli?« Brž ko se mi zdi, da

sem prestar, da bi nekaj napravil to takoj naredim.«

Ko je Picasso obiskal razstavo enega svojih vnukov, je dejal:

»Glej no to pa je eden mladih, ki me ne poskuša posnemati.

KISIK	VRSTA GLODA-LCEV	TANKE KOŽICE, OPNE	ČUTNI VTIS	METER	MESTO ROMUNIJ	POTEG Z NOŽEM	ANGL. GROF NABA (PSAVA)	VRSTA VINA			
OS	S	M	I	M	A	R	E	C			
VEŠ... ZNAM	V	E	Ž	ŽNEC	N	E	R	V			
INDUST. MONTAŽ. PODJETJE	I	M	P	KONEC REKE PIENICNO JAMSTVO	V	Z	L	V	DEJANJE SODIŠČA (ODDELEK IN PRILE EN. PAČI DRUGI)		
KONCE-TRIRAN	Z	B	R			DUŠIK	SOSLEDJE DOGAJANJA (PRETEKLOSTI BEJANOSTI FAJMOBNOST)	Č	A	S	
GL. MESTO ARHENSKE SSR	E	R	Ě	V	A	N	JUNAK GOTOVČEVE OPERE ORNAMENT	E	R	O	
HISA (ITALIJAN)	C	A	S			ODPRTINA V STENI DEL TENIS IGRE		O	K	N	O
IGRE, KI SE IGRATA VSAKA LETA		A	N	L	SKOPJE UTEŽNA MERA	S	OLGA CEH AVSTRIJKA	O	C		

SESTAVIL KORPAR	STRD	KNJIZEVNA VELIKANO VIC	POKLICNI JEZDEC GERMANSKA BOGINJA		E	D	ODPRTI BALKONI, ZLOSCADI ANEK. ROČNI MINOMET.	T	E	R	A	S	A
ŽEN. IME	M			NORCIJE NEUMNOSTI MAKEDONS. NARODNI PRAZNIK	A	B	O	T		TUNIZIJA	T		
MESTO V SZ JUZ OD LENINGRAM	E			ALFRED NOBEL GLASBENIK SOSS	A	N	MESTO V DALMACIJI		I	H			
DOLINA	D	O	L	ENCIM TREBUSNE SLINAVKE	A	Z	A	JER. NAMEI MED KANADO IN ZDA MESTO NA J. URALA. SZ	E	R	I	E	

FOSFOR	P	MESTO V KITAJ. POKRAJ SHANTUNG			T	V	NARIP Z TARKOM	O	S	O	P	SUROVINA ZA IZDELA VO CEMENTA
NEMCIJA		ENOCLENIK					ZACETEK ABECEDE					
D	I	M	N	I	K	A	R	KRALJEVICI MAHABHARHE VREDNOSTI ZLAGA V DENARJU	N	A	L	
HALOGENI ELEMENT	J	O	D	KOORDINATA V & OSI DOLG ANGL. COLN	A	B	S	C	I	S	A	
ZIMSKA PADAVINA	S	N	E	G	CELJE	PALICA ZA BILJARD ANTON JANSKA	E	J	PORTUGAL KARALNI ZAMER	P		
OST	K	O	N	I	C	A	ATLANSK PAKT 20. CRKA	N	A	T	O	
EDO MIHEVC	E	M	JAPN. DEKLE KI SKRBI ZA RAZVEDRILLO V TOBIRIŠČU	G	E	J	S	A	100m ²	A	R	

— A NI GA ...
 — PA NE VESTE KAM JE SEL ...
 — A H KOOPERANTU PO POBUDE ZA INOVACIJE ... JA ... DOM SE PA JUTRI OGLASIL

— NE MISLIŠ VENDAR PRI NAS KUPITI VAS VARNOSTNI PAS?
 — NASEGA RES NE, PAC PA UVOZENEGA, KER JE CENEJSI!